

Ο ΤΥΠΟΣ

ΤΩΝ ΜΑΡΩΝΙΤΩΝ

ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ

Ο Ανδρέας Μιχαηλίδης καταθέτει την δική του μαρτυρία στον «Τ»

ΣΕΛ. 12-13

ΔΕΞΙΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ ΤΟΥ ΛΙΒΑΝΟΥ

ΣΕΛ.8

ΡΕΠΟΡΤΑΖ

Μεγάλη επιτυχία σημείωσε το Χριστουγεννιάτικο παζαράκι στη Λεμεσό

ΣΕΛ. 11

ΟΛΟΙ ΜΕΣΑ

■ **Λίγο πριν γυρίσει ο χρόνος το προεκλογικό σκηνικό στην κοινότητα άρχισε να παίρνει φωτιά**

■ **Έξι οι βέβαιοι υποψήφιοι για την θέση του Εκπροσώπου. Πολύ πιθανόν να αυξηθούν**

■ **Εντείνονται οι ζυμώσεις και οι διεργασίες στα εκλογικά επιτελεία**

Ρεπορτάζ στη σελ. 4

Με μια φανταστική Χριστουγεννιάτικη παράσταση άρχισε την δραστηριότητα της η νεοσύστατη χορωδία «Μελωδία των Νέων» η οποία συστάθηκε με πρωτοβουλία του Αρχιεπισκόπου Μαρωνιτών Κύπρου Ιωσήφ Σουέιφ. Η «Μελωδία των Νέων» έκανε την πρώτη της εμφάνιση σε εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε την Κυριακή 19 Δεκεμβρίου 2010 στον καθεδρικό ναό της Παναγίας των Χαρίτων στη Πύλη Πάφου. Στα πλαίσια της εκδήλωσης, την οποία παρακολούθησε και η Δήμαρχος της πρωτεύουσας, η χορωδία χωρίς την συνοδεία οργάνων υπό την μαεστρία της Ράνια Ναζιάρ έψαλλε Χριστουγεννιάτικους ύμνους σκορπίζοντας χαρά και υπερηφάνεια σε όλους στους παρευρισκόμενους. Με τις ωραίες φωνές αυτών των παιδιών ενώνουμε και εμείς την δική μας φωνή μας και ευχόμαστε σε όλους τους αναγνώστες Καλά Χριστούγεννα και Ευτυχισμένο το Νέο Έτος.

→ ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Εν όψει Χριστουγέννων... Ένα αφιέρωμα της Ηλιάνας Μούσα για τα Χριστούγεννα

ΣΕΛΙΔΑ 18

→ ΡΕΠΟΡΤΑΖ

Εκδήλωση της Καθολικής Νεολαίας Μαρωνιτών Κύπρου με θέμα τη ζωή και το έργο του Νίκου Καββαδία

ΣΕΛΙΔΑ 17

→ MARONITE SUN

Bishop Yousef Sweif participated in the Synod of COMECE which was held in Brussels

PAGE 14

→ SALLOU OU TCALMOU

L' palemaxi tell koulla lli mptine etimisan Il Yiorko tel pela ull Yiorko tell Spartalli fill raks party tasar Laiki Sporting

PAGES 20-21

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

Άμεση ανάγκη	112/199
Πρώτες Βοήθειες	199/112
A.Τ.Η.Κ. Βλάβες	800 00 197
A.Η.Κ. Βλάβες	1800
Πληροφορίες Καταλόγου	11892
Κέντρο Άμεσης Βοήθειας Βίας	1440
Αστυνομία /Πυροσβεστική	112/199
Αναφορά Δασικών Πυρκαγιών	1407
Κέντρο Πληροφόρησης Φαρμάκων και Δηλητηριάσεων	1401
Aids Συμβουλευτικό Κέντρο	22305155
Κίνηση Συμπαραστάσης	99609070
AIDS (7.00 10.00 μ.μ.)	99664883
Ναρκωτικά: Υπηρεσία Άμεσης Ανταπόκρισης	1410/ 22304862
Κέντρο Συντονισμού Έρευνας / Διάσωσης (ΚΣΕΔ)	1441
Ώρα	1895
Εξυπηρέτηση Πελατών ΑΤΗΚ	132
Πληροφορίες Εξωτερικού	194
Συνδιαλέξεις Εξωτερικού	198
Αξιωματικός Υπηρεσίας Αστυνομίας	1499
Αρχηγείο Αστυνομίας	1460
Υπηρεσία Δίωξης Ναρκωτικών	1498
Αστυνομία Βρετανικών Βάσεων	1443

ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Γενικό Νοσοκομείο	22801400
Μακάριο Νοσοκομείο	22405000
Πρώτες Βοήθειες	22801475
Αστικές Συγκοινωνίες	22665814
Αρχή Ηλεκτρισμού	22845000
Πυροσβεστική Υπηρεσία	22802150
Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας	22698000
Αστυνομική Διεύθυνση	22802020
Τουριστικές πληροφορίες	22691100
Κυπριακές Αερογραμμές	8000008
Ταχυδρομείο	22805719

ΛΕΜΕΣΟΣ

Αστικές Συγκοινωνίες	25354050
Νέο Νοσοκομείο	25801100
Παλιό Νοσοκομείο	25305333
Πρώτες Βοήθειες	25305770
Πυροσβεστική	25805400
Αστυνομία	25805050
Αρχή Ηλεκτρισμού (πληροφορίες)	25373534
Λιμάνι	25849000
Λιμάνι	25819200
Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας	25830000
Τουριστικές Πληροφορίες	25362756

ΛΑΡΝΑΚΑ

Νέο Νοσοκομείο	24800500
Παλιό Νοσοκομείο	24304312
Πρώτες Βοήθειες	24304322
Αεροδρόμιο Λάρνακας Κυπριακές Αερογραμμές (αφιξεις/αναχωρήσεις)	24643300
Κρατήσεις θέσεων	24692700
Ολυμπιακή (αφιξεις/αναχωρήσεις)	24643323
Ταχυδρομείο	24802450
Αστυνομική Διεύθυνση	24804040
Τουριστικές Πληροφορίες	24654322
Πυροσβεστική	24804280
Πυροσβεστική αερ.	24804350
Λιμάνι	24815225
Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας	24822400

ΠΑΦΟΣ

Αεροδρόμιο Πάφου	778833
Αστικές Συγκοινωνίες	26934252
Νοσοκομείο	26803100
Πρώτες Βοήθειες	26803145
Αρχή Ηλεκτρισμού	26841100
Υδρευση	26932374
Αστυνομία	26806060
Αστυνομική Διεύθυνση	26306148
Πυροσβεστική	26806272
Τουριστικές Πληροφορίες	26932841
Ταχυδρομείο	26306221
Λιμενική Αστυνομία	26946840

ΠΑΡΑΛΙΜΝΙ

Νοσοκομείο	23821211
Αρχή Ηλεκτρισμού	23821277
(εκτός ωρών γραφείου)	24633218
Υδρευση	23821323
(Νυχτερινή Υπηρεσία)	99658230
Αστυνομική Διεύθυνση	23803030
Πυροσβεστική Αμμοχώστου	23803232
Τουριστικές Πληροφορίες	23721100
Ταχυδρομείο	23821444
.....	23833480

ΑΓΡΟΤΙΚΑ ΥΓ. ΚΕΝΤΡΑ

Αγρός	25521317
Αθηνού	24522328
Ακάκι	22821080
Ευρύχου	22932459
Κάμπος	22942686
Κυπερούντα	25532021
Λεύκαρα	24342429
Πεδουλάς	22952459
Πλάτρες	25422224
Πόλη Χρυσοχούς	26321431
Πωμός	26342338
Πύργος	26522353

Happy Birthday!

Τα ενενήντα της χρόνια γιόρτασε πρόσφατα η κυρία Λούλλα Χατζηρούσου. Τα γιόρτασε μάλιστα σε μια εκδήλωση που ήταν για την ίδια μεγάλη έκπληξη. Την εκδήλωση προετοίμασε με μεγάλη μυστικότητα το στενό συγγενικό περιβάλλον της κυρίας Λούλλας και σε αυτήν συμμετείχαν αντιπρόσωποι από όλο το οικογενειακό φάσμα. Η πιο μεγάλη όμως έκπληξη ήταν η άφιξη στην αίθουσα του υιού της Ρόλη. Ο γνωστός καρδιοχειρουργός έφθασε για τον σκοπό αυτό από τις Ηνωμένες Πολιτείες και έδωσε ξεχωριστή χαρά στην συμπαθέστατη ενενηντάχρονη πλέον μητέρα του. Εκεί ήταν οι δύο της θυγατέρες και δεκάδες συγγενείς ανάμεσα τους και τα δύο εν ζωή αδέρφια της Νίνος Γιαμάκης και Καίτη Φραγκιάκου. Η διεύθυνση της εφημερίδας μας εύχεται στη θεία Λούλλα χρόνια πολλά και να τα εκατοστήσει.

Άποψη

Τον **Γιαννάκη Μούσα**

Σε λίγες μόνο μέρες αποχαιρετούμε το 2010. Ένα χρόνο που μας χάρισε πολλά. Και λύπες και χαρές. Και απογοητεύσεις αλλά και προσδοκίες. Προσωπικά ξεχωρίζω από αυτό το χρόνο το τριήμερο 4 με 6 Ιουνίου. Εκείνο το ανεπανάληπτο τριήμερο που ζήσαμε. Κοιμόμασταν και ξυπνούσαμε και ξέραμε πως είχαμε μα-

Αλήθεια τώρα που γράφω αυτές τις γραμμές θυμάμαι με νοσταλγία κάθε μέρα, κάθε ώρα της εδώ παραμονής του Ποντίφικα. Έτσι είναι, στάθηκαμε ως γενιά τυχερή. Γιατί είναι μεγάλη τύχη να ζήσεις ένα τέτοιο ιστορικό γεγονός. Θα το θυμόμαστε λοιπόν πολύ το 2010. Θα το θυμόμαστε με νοσταλγία και υπερηφάνια. Είμαστε τώρα έτοιμοι να υποδεχτούμε το 2011. Ένα δύσκολο έτος.

νοτικούς τους άρχοντες. Και πρέπει να το πράξουν μέσα σε ένα πολιτισμένο κλίμα. Οι αντιπαραθέσεις, οι οξύτητες και οι ακρότητες δεν έχουν καμία θέση στην κοινότητα μας. Όσοι εμπλακούν σε αυτές τις καθόλα δημοκρατικές διαδικασίες πρέπει να έχουν κατά νου πως οι εκλογές τελειώνουν και η ζωή συνεχίζεται. Γι' αυτό οφείλουν όλοι να πολιτευτούν με τρόπο που να μην τραυματίζουν

ΠΙΟ ΓΛΥΚΙΑ ΑΝΑΜΝΗΣΗ Η ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΤΟΥ ΠΟΝΤΙΦΙΚΑ

Ένας χρόνος φεύγει, άλλος ένας έρχεται

ζι μας, είχαμε τόσο κοντά μας τον Άγιο Πατέρα. Ο Πάπας Βενέδικτος Ιβος ήταν εδώ μαζί μας. Στην Πύλη Πάφου. Στην Κύπρο μας. Στον τόπο μας. Για τρεις μέρες ζήσαμε όλοι ένα όνειρο. Ένα όνειρο που μας γέμισε με υπερηφάνια. Που μας χάρισε ελπίδα και αισιοδοξία. Που μας έβαλε ως κοινότητα στον παγκόσμιο χάρτη.

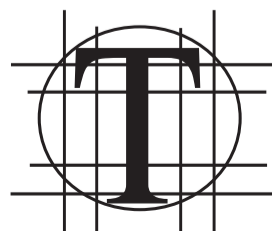
Ένα έτος όπου η κοινότητα μας θα περάσει εκλογικές δοκιμασίες. Το 2011 είναι έτος εκλογών. Τον Μάιο του 2011 θα διεξαχθούν οι βουλευτικές εκλογές και τον Δεκέμβριο του ίδιου χρόνου οι κοινοτικές εκλογές. Μέσα από αυτές τις αναμετρήσεις οι Μαρωνίτες της Κύπρου θα επιλέξουν τον πολιτικό τους ηγέτη και τους κοι-

την ενότητα και την συνοχή της κοινότητας. Αυτό είναι το μήνυμά μου προς όλους και ταυτόχρονα το κάλεσμα μου. Το 2011 φεύγοντας θα πρέπει να αφήσει πίσω του μια ανανεωμένη και ενωμένη κοινότητα έτοιμη να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις των καιρών. Καλές Γιορτές.

ο ΤΥΠΟΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

- Βασιλέως Κωνσταντίνου 7, Διαμ. 101, 2373 Άγιος Δομέτιος
- Φαξ: 22681018
- Email: typos21news@cytanet.com.cy
- Ιστοσελίδα: www.typosmaroniton.com
- Εκδίδεται και διευθύνεται από Συντακτική Επιτροπή
- Εκτύπωση: Τυπογραφεία ASTRAFTI, Λευκωσία

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Παρακαλούνται όλοι οι παραλήπτες της εφημερίδας, όπως ενημερώνουν άμεσα και με ακρίβεια (οδó, αριθμό και ταχυδρομικό κώδικα), τον «Τ» για οποιαδήποτε αλλαγή ή και προσθήκη νέων διευθύνσεων.

ΠΕΝΤΕ ΜΗΝΕΣ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ ΤΟΥ ΜΑΪΟΥ 2011

Το κλίμα θερμαίνεται το σκηνικό οριστικοποιείται

Ενώ απομένουν λίγες μόνο μέρες πριν την ανατολή του 2011 το προεκλογικό κλίμα στην κοινότητα των Μαρωνιτών έχει ανέβει κατακόρυφα. Ως γνωστό τον Μάιο του 2011, συγκεκριμένα την Κυριακή 22 Μαΐου, θα διεξαχθούν οι εκλογές για την ανάδειξη του εκπροσώπου τις κοινότητας, εκλογές που διεξάγονται την ίδια μέρα με τις βουλευτικές εκλογές. Όλοι λοιπόν οι υποψήφιοι έχουν ανεβάσει ρυθμούς ενώ έντονη κινητικότητα παρατηρείται και στο πεδίο της οριστικής και τελικής διαμόρφωσης του πολιτικού σκηνικού. Ένα σκηνικό το οποίο είναι πλέον βέβαιο ότι θα έχει διαφορετική όψη από αυτά των προηγούμενων εκλογικών αναμετρήσεων και θα περιλαμβάνει νέους αλλά και παλαιούς υποψηφίους. Τα τελευταία δεδομένα αλλά και έγκυρες πληροφορίες δείχνουν πως στις εκλογές του Μαΐου του 2011 θα έχουμε ψηφοδέλτιο με τουλάχιστο έξι υποψηφίους χωρίς να αποκλείεται και εβδομος. Πέντε έχουν ήδη ανακοινώσει επίσημα υποψηφιότητα οι κ.κ. Μενέλαος Πέτρου, Ιωάννης Πογιατζής, Μιχάλης Χατζηρούσος, Αβραάμ Γεωργίου Πεκρή και Αντώνης Χατζηρούσος. Βέβαια θεωρείται η υποψηφιότητα Γιαννάκη Μούσα η επίσημη εξαγγελία της οποίας είναι θέμα χρόνου.

Βέβαιες θεωρούνται πλέον έξι υποψηφιότητες, πέντε εκ των οποίων έχουν ήδη επίσημα εξαγγελθεί: Αυτές των Μενέλαου Πέτρου, Ιωάννη Πογιατζή, Μιχάλη Χατζηρούσου, Αβράμη Πεκρή και Αντώνη Χατζηρούσου. Θέμα χρόνου είναι και η επίσημη εξαγγελία υποψηφιότητας από τον Γιαννάκη Μούσα

Στην κούρσα ο Πεκρής

Οι φήμες τελικά επαληθεύτηκαν και ο καθηγητής Αβράμ Γεωργίου (Πεκρή) από την Αγία Μαρίνα έχει ανακοινώσει επίσημα την οριστική απόφαση του να διεκδικήσει τις εκλογές του Μαΐου. Όπως μάλιστα διεφάνη και από τον τρόπο της εξαγγελίας η υποψηφιότητα του κ. Γεωργίου ήταν το αποτέλεσμα μιας καλά προγραμματισμένης και από καιρό προετοιμασμένης προσπάθειας. Πλαισιωμένος από δεκάδες στελέχη και παράγοντες της Αγίας Μαρίας ο καθηγητής ανακοίνωσε τις αποφάσεις του σε συγκέντρωση που πραγματοποιήθηκε στην Λευκωσία ενώ την ίδια ώρα λειτούργησε και η ιστοσελίδα της ομάδας των υποστηρικτών του στο διαδίκτυο. Όπως δήλωσαν στον «Τ» στενοί συνεργάτες του υποψήφιου, η υποψηφιότητα Γεωργίου είναι υποψηφιότητα που θα αλλάξει τα δεδομένα στον εκλογικό χάρτη της κοινότητας. Θεωρούν πως η προσωπικότητα του κ. Γεωργίου σε συνδυασμό με τον μελιχίο χαρακτήρα του δημιουργούν συνθήκες μαζικής υποστήριξης του από τον κόσμο του χωριού του αλλά και από άλλες μάζες ψηφοφόρων που αναζητούν το καινούριο. Θεωρούν δε βέβαιο πως το πρόγραμμα και ο πολιτικός λόγος του καθηγητή θα πείσει πολλούς Μαρωνίτες και θα κερδίσει στην πορεία προς τις εκλογές μεγάλη υποστήριξη. Δεν είναι άλωστε μυστικό ότι το επιτελείο του Αβραάμ Γεωργίου θα επιδιώξει σε κάποιο στάδιο να θέσει μπροστά στο εκλογικό σώμα το δίλημα είτε ψήφος στους εκ Κορμακίτη υποψηφίους είτε ψήφος στον Αβραάμ στέλνοντας το μήνυμα πως ψήφος στον Αβραάμ είναι ψήφος ενίσχυσης της φωνής της Αγίας Μαρίας,

του Ασωμάτου και της Καρπασίας. Αυτό πάντως που δηλώνουν με σαφήνεια οι συνεργάτες του καθηγητή είναι πως όσοι πιστεύουν πως ο Αβραάμ μπήκε στις εκλογές απλά και μόνο για να είναι υποψήφιος, θα εκπλαγούν. «Η υποψηφιότητα Αβραάμ είναι μια δυναμική υποψηφιότητα, συσπειρώνει την Αγία Μαρίνα και υπό κάποιες περιστάσεις θα είναι και υποψηφιότητα νίκης» κατέληξαν αφήνοντας σαφώς να εννοηθεί ότι με πέντε η και έξι υποψηφίους το μετρο της εκλογής θα πέσει πολύ.

Πέτρου και Πογιατζής

Η κατάσταση στο στρατόπεδο Μενέλαου Πέτρου και Ιωάννη Πογιατζή παραμένει αναλλοίωτη με τους δύο υποψηφίους να δηλώνουν πως η παρουσία τους στις εκλογές είναι πέρα για πέρα δεδομένη. Ο νεοφερμένος Μενέλαος Πέτρου συνεχίζει με εντατικό τρόπο την προεκλογική του εκστρατεία και δεν συζητά καν θέμα αποχώρησης του από την κούρσα. Απεναντίας στενοί συνεργάτες του κυρίου Πέτρου δήλωσαν στον «Τ» πως η υποψηφιότητα Πέτρου κάθε μέρα που περνά συγκετρώνει μεγαλύτερη υποστήριξη. Θεωρούν μάλιστα πως ο Ιωάννης Πογιατζής θα υποχρεωθεί σε κάποιο στάδιο να αποχωρήσει εφόσον πλείστα των παραδοσιακών στελεχών του βρίσκονται σήμερα στο πλευρό του Μενέλαου Πέτρου. Από την πλευρά του ωστόσο ο παλαιόμαχος

πολιτευτής Ιωάννης Πογιατζής δηλώνει πως μόνο η δική του υποψηφιότητα μπορεί να εκφράσει και να συγκεντρώσει τις μάζες της παραδοσιακής εκλογικής του δύναμης. Ο πρώην εκπρόσωπος φέρεται να έχει δηλώσει σε διάφορες συναντήσεις πως εάν ο ίδιος αποχωρήσει οι μάζες των ψηφοφόρων του δεν θα παν στον Μενέλαο Πέτρου αλλά στον Γιαννάκη Μούσα κάνοντας ειδική αναφορά στον Ασωμάτο όπου θεωρείται πολύ δυνατή εκλογική περιφέρεια για τον ίδιο. «Η υποψηφιότητα Πέτρου δεν είναι υποψηφιότητα που μπορεί να κερδίσει και γι' αυτό δεν μπορώ να την στηρίξω» δήλωσε πρόσφατα ο κ. Πογιατζής απαντώντας σε όσους τον κατακρίνουν πως άλλα είχε υποσχεθεί στον Μενέλαο Πέτρου και άλλα πράττει. «Δεν μπορεί να αφήσουμε τους εννιακόσιους για να πιάσουμε του διακόσιους» κατέληξε θέλοντας σαφώς να υποβαθμίσει την δυναμική Πέτρου. Όπως και να έχουν τα πράγματα θεωρείται βέβαιο πως θα υπάρξουν και άλλες προσπάθειες για την εξεύρεση κοινής συνισταμένης ανάμεσα στους δύο παλαιούς συνεργάτες.

Μιχάλης και Αντώνης

Σκηνικό ψυχρού πολέμου επικρατεί στην πάλε ποτέ ενωμένη οικογένεια Χατζηρούσου. Αυτό που φοβόντουσαν και που μανιακάς προσπαθούσαν να αποφύγουν όλο αυτό το διάστημα τελικά το έπαθαν. Μετά τον Μιχάλη Χα-

τζηρούσο υποψηφιότητα ανακοίνωσε και ο σημερινός εκπρόσωπος Αντώνης Χατζηρούσος. Έτσι λοιπόν βρισκόμαστε πλέον μπροστά σε ένα πρωτόγνωρο εκλογικό σκηνικό με δυο υποψηφίους από την ίδια οικογένεια και με το ίδιο επίθετο. Οι προσπάθειες που κατέβαλαν τις τελευταίες μέρες επιφανή μέλη της οικογένειας για εξεύρεση κοινής συνισταμένης όχι μόνο απέτυχαν αλλά φαίνεται πως έχουν βαθύνει και το χάσμα ανάμεσα στους δύο πολιτικούς άντρες. Πάντως, η ανακοίνωση υποψηφιότητας από τον Αντώνη Χατζηρούσο χωρίς την πρότερη αποχώρηση του Μιχάλη από την κούρσα σε συνδυασμό και με την οριστική παρουσία Πεκρή στο ψηφοδέλτιο χαρακτηρίζεται από πολιτικούς αναλυτές στην κοινότητα ως άλμα στο κενό εάν όχι πράξη πολιτικής αυτοκτονίας. Θεωρούν οι ίδιοι κύκλοι πως εάν τελικά ο Μιχάλης επιμένει μέχρι τέλους τότε οι πιθανότητες του Αντώνη Χατζηρούσου να επανεκλεγεί για τέταρτη φορά είναι από ελάχιστες έως μηδαμινές. Μιλώντας στον «Τ» στενοί συνεργάτες του Μιχάλη ανέφεραν πως είναι πλέον ολοφάνερο πως προσπάθεια του Αντώνη Χατζηρούσου με την εξαγγελία υποψηφιότητας είναι να υποχρεώσει τον Μιχάλη να φύγει και με αυτό τον τρόπο να τον εξευτελίσει πολιτικά. «Λογαριάζει όμως λάθος ο κύριος εκπρόσωπος» συνέχισαν οι ίδιοι κύκλοι. «Ο Μιχάλης είναι αυτόνομη πολιτική προσωπικότητα, ανέκαθεν στηρίζεται στα δικά του πόδια

και εάν κάποιος βοηθήθηκε αυτός είναι ο Αντώνης από τον Μιχάλη και όχι ο Μιχάλης από τον Αντώνη» για να καταλήξει λέγοντας με καυστικό τρόπο πως «ενώ ο Μιχάλης του πρόσφερε για δεκαπέντε χρόνια ροδόσταγμα αυτός (εννοώντας τον εκπρόσωπο) του επιστρέφει χολή». Πληροφορίες της εφημερίδας μας φέρουν τον ίδιο τον Μιχάλη Χατζηρούσο να άκουσε με μεγάλη ψυχραιμία την ανακοίνωση υποψηφιότητας από τον Αντώνη λέγοντας με νόημα «πως γελά καλύτερα αυτός που γελά τελευταίος». Όπως και να έχουν τα πράγματα το γεγονός επί του παρόντος τουλάχιστο είναι πως έχουμε δύο κατατεθειμένες υποψηφιότητες από δύο προσωπικότητες με μεγάλη εμπειρία στις εκλογές αλλά όπως αποδεικνύεται και με πολύ πείσμα.

Έτοιμος ο Μούσα

Στο στρατόπεδο του Γιαννάκη Μούσα οι προετοιμασίες κορυφώνονται. Ήδη έχουν γίνει πολλές συσκέψεις σε όλη την Κύπρο ενώ έτοιμα φαίνεται πως είναι και τα επιβλητικά γραφεία (σε κεντρική λεωφόρο της πρωτεύουσας) όπου θα εδρεύει το επιτελείο Μούσα τους επόμενους πέντε μήνες. Όλο αυτό το διάστημα οι επιτελείς του Γιαννάκη Μούσα επιδόθηκαν σε μια εντατική προσπάθεια συγκρότησης της πολιτικής πλατφόρμας που θα στηρίξει την υποψηφιότητα Μούσα. Όπως δήλωσε στον «Τ» στενός συνεργάτης του Γιαννάκη Μούσα οι προσπάθειες έχουν φθάσει σε ένα πολύ καλό σημείο και ο βαθμός ετοιμότητας είναι πολύ ψηλός. «Τώρα», ανέφερε, «είναι όλα έτοιμα και το μόνο που αναμένουμε είναι την επίσημη εξαγγελία της υποψηφιότητας για να μπούμε στον αγώνα». Από την πλευρά του ο ίδιος ο Γιαννάκης Μούσας παρακολουθεί στενά την εξέλιξη του πολιτικού σκηνικού και συνεχίζει να πολιτεύεται και να δρα με μεγάλη διακριτικότητα. Θεωρεί πάντως πως ο χρονικός ορίζοντας για όποιες σοβαρές εξελίξεις στο κυπριακό μετατίθεται πλέον μετά τις εκλογές του Μαΐου, γεγονός που αίρει τις όποιες επιφυλάξεις του ως προς την παρουσία του στις επικείμενες εκλογές. Κατόπιν τούτου, στο στρατηγείο Μούσα άρχισαν ήδη την συγκρότηση ειδικής ομάδας κυπριακού (με την συμμετοχή τεχνοκρατών αλλά και έμπειρων πολιτικών παραγόντων) η οποία θα αναλάβει, σε συντονισμό με τον Γιαννάκη Μούσα, την διαχείριση του πολιτικού θέματος της κοινότητας αμέσως μετά τις εκλογές του Μαΐου. Σύμφωνα με έγκυρες πληροφορίες της ομάδας κυπριακού ηγείται ο ίδιος ο Γιαννάκης Μούσας ο οποίος, να σημειωθεί, έχει τα τελευταία δεκαπέντε χρόνια ενεργό ανάμειξη και παρακολουθεί από πολύ κοντά όλες τις εξελίξεις στο κυπριακό. Είναι επίσης, σύμφωνα με τις ίδιες πηγές, αποφασισμένος να αξιοποιήσει πλήρως την εμπειρία και τις γνώσεις όλων των προηγούμενων εκπροσώπων της κοινότητας καθώς και άλλων καρταρισμένων, επί του αντικείμενου, παραγόντων. Θεωρεί ταυτόχρονα πως η διαχείριση του πολιτικού θέματος πρέπει να γίνεται σε απόλυτη συνεργασία και συνεννόηση με τον Αρχιεπίσκοπο Μαρωνιτών Κύπρου.

Ανακύκλωσε
τώρα!

Δώσε ζωή στο παλιό σου κινητό. Ανακύκλωσέ το!

Σε προσκαλούμε να συμμετάσχεις στο πρόγραμμα ανακύκλωσης κινητών τηλεφώνων και να γίνεις και εσύ μέρος της προσπάθειάς μας, για την προστασία του περιβάλλοντος.

Ταυτόχρονα, συμβάλλεις στην πραγματοποίηση ενός παιδικού ονείρου, αφού τα έσοδα από την ανακύκλωση, θα διατεθούν στον Παγκύπριο Σύνδεσμο «Κάνε μια Ευχή».

power to you

Τηλεφωνική Εξυπηρέτηση: 132 www.cytamobile-vodafone.com

gnomi®

Θα βρεις τους κάδους ανακύκλωσης κινητών τηλεφώνων, σε όλα τα καταστήματα του Δικτύου Πωλήσεων Cytamobile-Vodafone (Cytashop, Telephone, Aeliotis, Soundtech, Hadjimitsis, Acappela, Smart Com). Η Cyta και οι συνεργάτες της, δεν φέρουν καμία ευθύνη αναφορικά με την απώλεια ή αντικατάσταση ή άλλως πως καρτών SIM ή memory cards ή για την ασφάλεια των προσωπικών δεδομένων, που παραμένουν στον εξοπλισμό που επιστρέφεται από τους πελάτες.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ ΑΠΟ ΤΟΥ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΤΟΥ «ΚΕΔΡΟΥ»

Μεγάλη επιτυχία το παζαράκι

Το Γυναικείο Σώμα Κέδρου Αγίας Μαρίας θα ήθελε να ευχαριστήσει όλους όσους ανταποκρίθηκαν θετικά στην πρόσκλησή μας για το Ιο Χριστουγεννιάτικο Φιλανθρωπικό Παζαράκι που διοργανώθηκε την Κυριακή 12/12/2010 στον Κοτσιάτη.

Ευχαριστούμε την Εκκλησία μας, όλα τα οργανωμένα σύνολα της Μαρωνίτικης Κοινότητας, τις γυναίκες του Κορμακίτη, Ασωμάτου και Καρπάσιας καθώς και το Συμβούλιο

του Σωματείου Κέδρος για την στήριξή του. Ιδιαίτερες ευχαριστίες στις γυναίκες του χωριού μας για την προσφορά τους και όλα τα μέλη του γυναικείου σώματος, που παρόλο το τσουχτερό κρύο ήταν παρών για την επιτυχία της εκδήλωσης αυτής. Ο ενθουσιασμός και το ενδιαφέρον που έχουν δείξει όλοι είναι πράγματι πρωτοφανές και ελπίζουμε να συνεχιστεί για το καλό όλων μας!!! Τα έσοδα της εκδήλωσης θα διατεθούν σε ορφανά, άπορα παιδιά του χωριού μας.

ΣΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΑΡΧΟΥ ΑΓΙΟΥ ΔΟΜΕΤΙΟΥ

Χριστουγεννιάτικη εκδήλωση από τα παιδιά του Πίστη & Φως

Μέσα σε μια πραγματικά όμορφη και γιορτινή ατμόσφαιρα πραγματοποιήθηκε την Κυριακή 19 Δεκεμβρίου στο Δημοτικό Μέγαρο Αγίου Δομετίου η Χριστουγεννιάτικη συνάντηση των κοινοτήτων «Πίστη και Φως» Κύπρου. Όπως κάθε χρόνο έτσι και φέτος όλα τα μέλη και πολλοί φίλοι της οργάνωσης συγκεντρώθηκαν λίγο πριν τα Χριστούγεννα για να γιορτάσουν μαζί την Γέννηση του Θεανθρώπου και την έλευση του καινούργιου χρόνου.

Το σκηνικό απλό και ταπεινό, όπως άλλωστε μας έχει συνηθίσει το «Πίστη και Φως» όλα αυτά τα χρόνια ζωής του. Από νωρίς η αίθουσα γέμισε με χαρούμενα πρόσωπα, ντυμένα με διάφορες στολές έτοιμα για το θεατρικό της Γέννησης του Χριστού που θα ακολουθούσε. Η σεμνή φράση, τα

κεριά, τα γιορτινά χρώματα και η χριστουγεννιάτικη μουσική συμπλήρωναν την πανέμορφη εικόνα. Στο θεατρικό συμμετείχαν σχεδόν όλοι. Η Παναγία και ο Ιωσήφ, το Θείο Βρέφος, οι βοσκοί, οι μάγοι, οι άγγελοι, το πλήθος που έψαλλε μαγικούς ύμνους και μελωδίες. Και στο τέλος φυσικά ο Άγιος Βασίλης μας έφθασε, με τα δώρα του!

Το παρόν του στην συνάντηση έδωσε για λίγο και ο Δήμαρχος Αγίου Δομετίου Δρ Ανδρέας Χατζηλοϊζού. Σε σύντομο χαιρετισμό του μίλησε και αυτός για τα Χριστούγεννα. Για την αγάπη, που είναι και το μήνυμα των Χριστουγέννων. Για την ανάγκη όλοι μας, να σταθούμε δίπλα στους πιο αδύνατους και τους περιθωριοποιημένους.

Μιλώντας στη συνάντηση ο συντονιστής του «Πίστη και Φως» στην Κύπρο Πεπίνος Μούσας καλωσόρισε όλους και ευχήθηκε καλές γιορτές. Αναφέρθηκε σε συντομία στην μεγάλη πορεία που

ξεκίνησε φέτος η επαρχία «Κύματα» με κατάρτηξη το προοίμιο στη Ρώμη και το Λορέτο τον Ιούλιο του 2011, όπου οι κοινότητες της Κύπρου θα συναντηθούν με τις κοινότητες της Ελλάδας και της Κεντρικής Ιταλίας για να γιορτάσουν μαζί τα 40 χρόνια από την ίδρυση του Πίστη και Φως.

Ευχαρίστησε επίσης τον Δήμαρχο και το Δημοτικό Συμβούλιο Αγίου Δομετίου για την στοργή και την αγάπη με την οποία περιβάλλουν το Πίστη και Φως εδώ και αρκετά χρόνια και για τα δώρα που προσέφεραν στην εκδήλωση.

ΝΕΚΡΟΛΟΥΛΟΥΔΑ ΣΤΟΝ ΑΔΙΚΟΧΑΜΕΝΟ ΤΖΟΖΕΦ ΠΑΡΤΕΛΛΑ

Από την Μαρία Στεφανή

Αγαπημένε μας Joseph,

Ποτέ δεν μπορούσα, ούτε στα χειρότερα και στα πιο εφιαλτικά μου όνειρα δεν θα φανταζόμουν ότι θα σε χάναμε τόσο αναπάντεχα και θα το έφερνε η μοίρα να σε αποχαιρετήσω εγώ εκ μέρους της οικογένειας. Νομίζω ότι ήταν σαν χθες που σαν παιδί έπαιζες με τις μπάλες, γελούσες και έκανες τόσες ζωηράδες. Αργότερα είμαστε όλο περηφάνια για σένα γιατί ήσουν τόσο έξυπνος και ονειρευόμαστε πότε θα τελειώνες το Πανεπιστήμιο και πότε θα σε καμαρώναμε να παίρνεις το δίπλωμά σου και να γίνεσαι ένας επιτυχημένος ψυχολόγος.

Περίμενα ακόμη αγαπημένε μου ότι στη συνέχεια θα διάλεγες μια σύντροφο στη ζωή σου και θα είχαμε χαρές και γέλια. Αργότερα, όπως όλοι οι νέοι θα μπορούσες να χαιρέσαι μιαν ευτυχισμένη οικογένεια με μικρά παιδάκια και να έδινες χαρά στους γονείς και συγγενείς σου. Όλα αυτά όμως είναι τόσο άφθαστα για σένα και για όλους μας και συμβαίνουν μόνο στα παραμύθια. Αντί γι' αυτών μας καλείς τώρα σε μια ταπεινή κηδεία όπου θα μας δεις μαζεμένους, απαγοητευμένους και πικραμένους να σε αποχαιρετούμε. Ο Θεός έχει πάντοτε τα δικά του σχέδια που απέχουν τόσο πολύ από τα δικά μας και είναι τόσο παράδοξα για μας. Σίγουρα Αυτός είχε καλύτερα όνειρα για σένα κι' ας είναι για μας τόσο σκληρό αυτό που συμβαίνει, τόσο τραγικό και τόσο άδικο. Βιάστηκε όμως να σε πάρει απ' αυτή την ψεύτικη ζωή γιατί σε ήθελε κοντά του να τον υπηρετείς εκεί που δεν υπάρχει ούτε μίσος, ούτε πόνος, ούτε φτώχεια, ούτε λύπη, ούτε αδικία παρά μονάχα αγάπη, υγεία, χαρά, έλεος και το άπλετο φως του Χριστού. Σε ήθελε κοντά του για να σε προσφέρει σαν δώρο, ένα αγνό κρίνο στα πόδια της Παναγίας μας.

Έτρεξες πρώτος εκεί για να ετοιμάσεις την αιώνια κατοικία μας και να λειτουργείς σαν πρεσβευτής για όλους μας στην Παναγία και το Χριστό. Τώρα που φτεροπετάς ελεύθερος με τους αγγέλους και μπορείς να ταξιδεύεις όπου θέλεις, έλα και στην Κύπρο μας και κάνε ένα περίπατο να δεις τον παππού σου και τις γιαγιάδες σου και όλους τους δικούς σου που σε αγάπησαν αλλά δυστυχώς δεν είχαν την ευκαιρία να σου το πουν, που τόσο σε πεθύμησαν και είναι πλέον αργά για να σε δουν εφρόσον ήταν τόσο ξαφνικός και αναπάντεχος ο θάνατός σου. Όσο και να μας πικραίνει αυτό, να είσαι σίγουρος ότι θα σε συναντούμε στις προσευχές μας καθημερινά και θα ζούμε μαζί σου τις νύκτες στα όνειρά μας.

Αντίο καλέ μου Joseph και ελπίζουμε ότι κάποια μέρα θα συναντηθούμε όλοι ευτυχισμένοι στον Ουρανό.

Έφυγες και κλαίει ο άνεμος στο κύμα, κλαίνει τ' άστρα κι η νυχτιά, κλαίει ο θεός σου στο μνήμα, κλαίει, κλαίει κι η Παναγιά. Αιώνια σου η μνήμη.

Κοινοτική Αρχή Ασωμάτου

Ο Κοινοτάρχης Ασωμάτου Αντώνης Καραχάνας και τα μέλη του Κοινοτικού Συμβουλίου Ασωμάτου Γιώργος Ηλία, Αντώνης Χατζηαντρέου, Μισιέλ Χατζηζορζής και Ιωσήφ Τάκκος δίνουν τα ελικρινή συλλυπητήρια τους στους γονείς, στον παππού, στις γιαγιάδες και σε όλους τους συγγενείς του εκλιπόντος νεαρού συγχωριανού μας Τζόζεφ Παρτέλλα που απεβίωσε στη ξενιτιά την Τρίτη 14 Δεκεμβρίου σε ηλικία μόλις 28 ετών.

Εκκλησιαστική Εππρόση Ασωμάτου

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή Ασωμάτου μέσα στο μεγάλο πένθος που διακατέχει όλο το χωριό μας με το θάνατο του νεαρού μας Τζόζεφ Παρτέλλα, δίνει τα ελικρινή της συλλυπητήρια στους γονείς, στον παππού, στις γιαγιάδες και σε όλους τους συγγενείς του εκλιπόντος νεαρού συγχωριανού μας που απεβίωσε στη ξενιτιά σε ηλικία μόλις 28 ετών.

ΕΝΑ Ασωμάτου

Θλίψη και οδύνη διακατέχει ολόκληρο τον Ασωμάτο από τον άδικο χαμό του νεαρού συγχωριανού μας Τζόζεφ Παρτέλλα 28 ετών, ο οποίος απεβίωσε μετά από ένα τραγικό παιχνίδι της τύχης την Τρίτη 14 Δεκεμβρίου. Οι γονείς του, Παρτέλλας Ιωάννη Παρτέλλα και Μαρία Παρτέλλα Μαλιτζού, αμφότεροι από τον Ασωμάτο, εγκαταστάθηκαν στην Αυστρία πριν περίπου 30 χρόνια, λίγα χρόνια μετά το ξεριζωμό μας από το χωριό μας Εκεί γέννησαν και μεγάλωσαν με στοργή και αγάπη τον αγαπητό μας Τζόζεφ μέχρι που η τύχη έπαιξε το άσχημο παιχνίδι της τόσο στον ίδιο όσο και στους γονείς του, τους συγγενείς του και σε όλο τον Ασωμάτο.

Η Ένωση Νέων Ασωμάτου συμπονάει μαζί με όλη την οικογένεια του εκλιπόντος και δίνει τα ελικρινή συλλυπητήρια της στους χαροκαμένους γονείς, στις γιαγιάδες, στον παππού του και σε όλους τους συγγενείς. Ως ένδειξη πένθους το Σωματείο μας αποφάσισε να αναβάλει τη Χριστουγεννιάτικη Εορταστική Εκδήλωση Νεολαίας που θα πραγματοποιηείτο την προσεχή Πέμπτη 23 Δεκεμβρίου στο κέντρο Κόντε Δημόκριτος στη Λευκωσία. Οποιαδήποτε απόφαση ημερομηνίας διεξαγωγής της εκδήλωσης θα ανακοινωθεί αργότερα.

Επίσης το Διοικητικό Συμβούλιο της Ένωσης Νέων Ασωμάτου αποφάσισε όπως στον ποδοσφαιρικό αγώνα μεταξύ της ποδοσφαιρικής μας ομάδας και του Παντελή Κατελάρη Επισκοπέου τηρηθεί μονόλεπτη σιγή στη μνήμη του εκλιπόντος Τζόζεφ.

Να ζει κανείς
ή να μη ζει;

ΠΑΜΕ
ΘΕΑΤΡΟ

ΚΥΡΙΑΣ ΚΑΙ ΚΥΡΙΑΙ
Η ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΑΡΧΙΖΕΙ

Εμείς στηρίζουμε το θέατρο.
Εσείς απολαύστε το.

Βάλτε το θέατρο στη ζωή σας
και παρακολουθήστε συντροφιά με τη Cyta
τις παραστάσεις της νέας θεατρικής χρονιάς.

www.cytapametheatro.com

Σατιρικό Θέατρο
99 440 254

Θέατρο Ένα
22 439 838

ΕΘΑΛ
25 877 827

Θέατρο Σκάλα
24 652 800

Θέατρο Ανεμώνα
22 573 031

Θέατρο Διόνυσος
22 818 999

Θέατρο Αντίδοτο
24 822 677

Θέατρο Versus
96 458 399

Νιώσε κοντά, φτάσε μακριά

ΝΕΑ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ «ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ»

Η Αγία Μαρίνα μέσα από σπάνιες εικόνες

■ Θα πραγματοποιηθεί στις 2 Ιανουαρίου 2011 στο Δημοτικό Σχολείο Άγιος Μάρωνας

Τις μνήμες σκοπεύει να ξαναζωντανέψει, με την πρωτόγνωρη για τα δεδομένα της Αγίας Μαρίνας έκθεση φωτογραφίας, ο Σύνδεσμος Εκτοπισμένων Αγίας Μαρίνας «Η Επιστροφή». Η έκθεση θα πραγματοποιηθεί την Κυριακή 2 Ιανουαρίου 2011 στις 4.00 μ.μ. στην αίθουσα εκδηλώσεων «Φιλίσα Χατζηχάννα» στο Δημοτικό Σχολείο Άγιος Μάρωνας στην Ανθούπολη.

Στα πλαίσια της έκθεσης θα παρουσιαστούν για πρώτη φορά δεκάδες φωτογραφίες από διάφορες περιόδους που καλύπτουν ένα σχεδόν αιώνα από την ζωή στην Αγία Μαρίνα. Η δυσκολία στη συλλογή των φωτογραφιών ήταν πραγματικά τεράστια. Ως γνωστό οι κάτοικοι της Αγίας Μαρίνας έφυγαν από το χωριό τους τον Αύγουστο του 1974 χωρίς να πάρουν μαζί τους ούτε τα στοιχειώδη. Και εδώ και τριάντα πέντε χρόνια δεν μπόρεσαν να ξαναδούν τα σπίτια τους παρά μόνο τον περασμένο Ιούλιο όταν τους επιτράπηκε να τελέσουν την θεία λειτουργία στην εκκλησία του χωριού ανήμερα της εορτής της Αγίας Μαρίνας.

«Για τον λόγο αυτό η προσπάθεια μας ήταν εξαιρετικά δύσκολη» ανέφερε στον «Τ» η εκ των συνετελεστών της εκδήλωσης εκπαιδευτικός Ελένη Αντωνίου. «Χωρίς την βοήθεια και την συμβολή των απόδημων Αη Μαρινιωτών το όνειρο μας για αυτή την έκθεση δεν θα μπορούσε ποτέ να πραγματοποιηθεί» συνέχισε για να εκφράσει θερμές ευχαριστίες προς του απόδημους Αη Μαρινιώτες οι οποίοι απέστειλαν δεκάδες φωτογραφίες από την ζωή στην Αγία Μαρίνα.

Στην εκδήλωση αναμένεται να παραστούν και Τουρκοκύπριοι κάτοικοι της Αγίας Μαρίνας. Να σημειωθεί ότι πριν το 1974 στην Αγία Μαρίνα ζούσαν και Τουρκοκύπριοι ενώ έως και σήμερα πολλοί Μαρωνίτες Αη Μαρινιώτες διατηρούν στενές συγγενικές και φιλικές σχέσεις μαζί τους. Την εκδήλωση θα τιμήσει με την παρουσία του ο Υπουργός

Παιδείας Αντρέας Δημητρίου και ο Αρχιεπίσκοπος Μαρωνιτών Κύπρου Ιωσήφ Σουέηφ ενώ ξεχωριστές θα είναι οι παρουσίες του κοινοτάρχη Αγίας Μαρίνας Κυριάκου Κιτέου και της γηραιότερης Μαρωνίτισσας και ίσως Κύπριας της Ελένης Μιχαήλ Καμιλάρη ηλικίας 108 (εκατό οκτώ) ετών.

Μιλώντας στην εφημερίδα μας ο Πρόεδρος του Συνδέσμου «Επιστροφή» κ. Αντώνης Μελάς ανέ-

φερε ότι σκοπός της πρωτοποριακής αυτής εκδήλωσης είναι η αναγέννηση της ελπίδας και του πόθου των νέων για επιστροφή. «Θέλουμε να θυμίσουμε σε όλους, παλαιότερους αλλά κυρίως νεότερους, πως η Αγία Μαρίνα έχει την δική της ιστορία και πως ποτέ δεν πρόκειται να ξεχάσουμε τους κόπους και τους αγώνες των προγόνων μας για να κρατήσουν αυτήν την ιστορία» «Με αυτές

τις εκδηλώσεις» πρόσθεσε «υπομονούμε το χρέος όλων μας για συνέχιση του αγώνα μέχρι την ευλογημένη ώρα της επιστροφής στα άγια χώματα της Αγίας Μαρίνας».

Ο Σύνδεσμος καλεί όλους τους Αη Μαρινιώτες όπως δώσουν το παρών τους στην έκθεση και απολαύσουν τις σπάνιες και μοναδικές εικόνες που θα παρουσιαστούν.

ΣΤΟ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ ΧΙΛΤΟΝ ΠΑΡΚ ΣΤΗ ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Δεξίωση για την ανεξαρτησία του Λιβάνου

Πραγματοποιήθηκε στις 22 Νοεμβρίου 2010 στο ξενοδοχείο Hilton Park στη Λευκωσία η καθιερωμένη δεξίωση που παραθέτει η Πρεσβεία του Λιβάνου στην Κύπρο με την ευκαιρία της ημέρας της ανεξαρτησίας του Λιβάνου.

Στη δεξίωση, η οποία να σημειωθεί για πρώτη φορά πραγματοποιήθηκε σε χώρο άλλο από την κατοικία του Λιβάνιου πρεσβευτή -λόγω της απουσίας του για λόγους υγείας από την Κύπρο- παρευρέθησαν πλήθος επισήμων της Κυπριακής Κυβέρνησης, του Διπλωματικού Σώματος και της Βουλής καθώς επίσης και πολλοί Λιβάνιοι που διαμένουν στην Κύπρο. Το παρόν τους έδωσαν επίσης

πολλά μέλη της Μαρωνιτικής κοινότητας της Κύπρου καθώς και πολλοί Ελληνοκύπριοι επιχειρηματίες που συναλλάσσονται με αντίστοιχους Λιβανέζους συναδέλφους τους.

Τα συγχαρητήρια δέχτηκε ο Πρόξενος του Λιβάνου στην Κύπρο κος Τάπετ.

Απεβίωσε ο Πρέσβης Ηλίας Χοσν

Με βαθειά θλίψη, η πρεσβεία του Λιβάνου στη Λευκωσία ανακοίνωσε τον θάνατο της Α.Ε. του Πρέσβη Ηλίας Χοσν, ο οποίος απεβίωσε στο Λίβανο την Τετάρτη 1η Δεκεμβρίου 2010.

Ο Πρέσβης Ηλίας Χοσν κατείχε τη θέ-

ση του Επιτετραμμένου στην πρεσβεία του Λιβάνου στην Κύπρο από τις 25 Ιουνίου 2009 μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2010.

Την Κυριακή 12 Δεκεμβρίου 2010 στις 10.00 π.μ., χωροστατούντος του Σεβασμιωτάτου Αρχιεπισκόπου Μαρωνιτών Κύπρου κ.κ. Ιωσήφ Σουέηφ, τελέστηκε Θεία Λειτουργία εις μνήμη του αείμνηστου πρέσβη Ηλίας Χοσν, στον Καθεδρικό Ναό Παναγίας των Χαριτών Μαρωνιτών στη Λευκωσία στην παρουσία πολλών Λιβανίων αλλά και Κύπριων Μαρωνιτών.

Ακολούθως στο σαλόνι της εκκλησίας ο Πρόξενος του Λιβάνου και ο Αρχιεπίσκοπος Σουέηφ δέχτηκαν τα συλλυπητήρια του κόσμου.

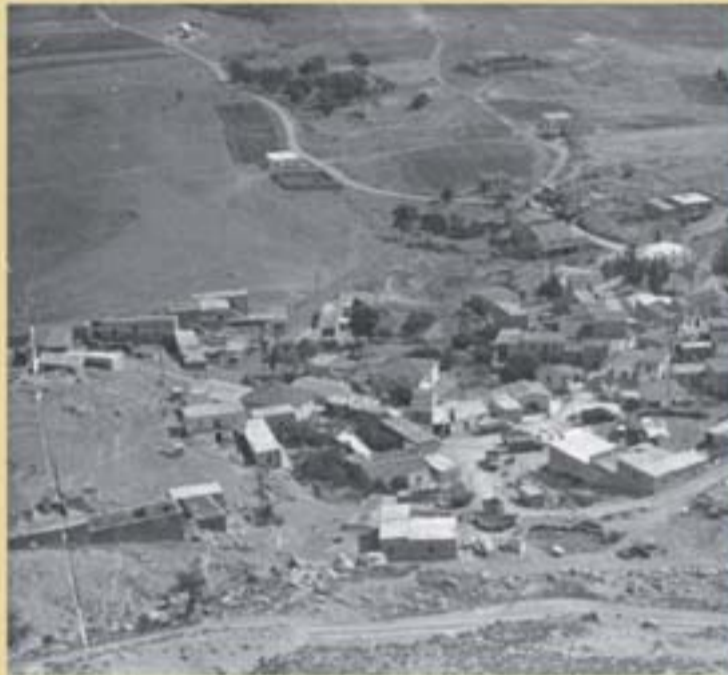
ΗΜΕΡΑ ΜΝΗΜΗΣ ΚΑΙ ΕΛΠΙΔΑΣ ΓΙΑ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΗΝ ΑΓΙΑ ΜΑΡΙΝΑ (Σκυλλούρας)

ΕΚΘΕΣΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ

Κυριακή, 2 Ιανουαρίου 2011, 4:00 μ.μ.

στην αίθουσα Εκδηλώσεων Φιλίσσας Χατζηχάννα - Δημοτικού Σχολείου Αγίου Μάρωνα
ΑΝΘΟΥΠΟΛΗ - ΛΕΥΚΩΣΙΑ

ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΜΑΡΩΝΙΤΩΝ ΚΥΠΡΟΥ - κ.κ. ΙΩΣΗΦ ΣΟΥΥΕΦ

Σύνδεσμος Εκτοπισθέντων Αγίας Μαρίας (Σκυλλούρας) " Η ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ "

Limassol Marina

Η Limassol Marina Ltd ανακοινώνει την έναρξη των εργασιών για την κατασκευή του έργου της Μαρinas Λεμεσού.

Με μια δαπάνη που θα ξεπεράσει τα 350 εκατομμύρια ευρώ, η Μarina Λεμεσού αναμένεται να υποδεχτεί τα πρώτα σκάφη το φθινόπωρο του 2012.

Η Μarina Λεμεσού θα παρέχει υψηλής ποιότητας υπηρεσίες και διευκολύνσεις στο θαλάσσιο και χερσαίο χώρο και θα περιλαμβάνει οικιστικές, εμπορικές, ψυχαγωγικές και πολιτιστικές αναπτύξεις.

Η Εταιρεία

Η εταιρεία Limassol Marina Ltd έχει αναλάβει τον σχεδιασμό, κατασκευή, ανάπτυξη και διαχείριση της Μαρinas Λεμεσού. Οι επιχειρηματικοί οργανισμοί που μετέχουν στην Limassol Marina Ltd είναι διεθνώς αναγνωρισμένες εταιρείες, πρωτοπόρες στον τομέα των δραστηριοτήτων τους και με μεγάλη εμπειρία στον σχεδιασμό και κατασκευή χερσαίων και λιμενικών έργων, στην ανάπτυξη γης και στη διαχείριση μαρίνων.

CYBARCO LIMITED

Ιδρύθηκε το 1945 και είναι σήμερα μια από τις μεγαλύτερες εταιρείες κατασκευών και ανάπτυξης γης στην Κύπρο και στο εξωτερικό, με εκτεταμένη εμπειρία στη δημιουργία πολυτελών ακινήτων. Η CYBARCO LIMITED είναι μέλος του Ομίλου Λανίτη.

ΦΡΑΓΚΟΥΔΗ & ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΛΤΔ

Ιδρύθηκε το 1895. Όμιλος εταιρειών με ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων στους τομείς της ναυτιλίας, ασφαλειών, ταξιδιών & τουρισμού, ξενοδοχειακής βιομηχανίας, τεχνολογίας & πληροφορικής, ανάπτυξης ακινήτων και εμπορίου.

ΙΩΑΝΝΟΥ & ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΪΔΗΣ ΛΤΔ

Ιδρύθηκε το 1940 σαν εταιρεία κατασκευής οικοδομικών και τεχνικών έργων και σήμερα θεωρείται μια από τις μεγαλύτερες εργαλειακές εταιρείες του νησιού. Δραστηριοποιείται επαγγελματικά στον τομέα ανάπτυξης ακινήτων.

J&P-AVAX S.A.

Εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αθηνών, αποτελεί τον δεύτερο μεγαλύτερο όμιλο στις κατασκευές και τη διαχείριση παραχώρησης στην Ελλάδα, με μεγάλη εμπειρία σε έργα μεγάλης κλίμακας και σημαντική διεθνή παρουσία.

ΑΘΗΝΑ Α.Τ.Ε.

Εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αθηνών, ιδρύθηκε πριν από 42 χρόνια με μεγάλη εμπειρία στην κατασκευή λιμενικών έργων, αυτοκινητόδρομων, σηράγγων, αεροδρομίων, μαρίνων, οικοδομικών και έργων παραχώρησης, με δραστηριότητα στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΜΑΡΙΝΑΣ ΛΕΜΕΣΟΥ ΛΙΜΙΤΕΔ

Ιδρύθηκε το 2003 από το Εμπορικό & Βιομηχανικό Επιμελητήριο Λεμεσού (Αναπτυξιακά Έργα) Λίμιτεδ με σκοπό να διαδραματίσει ουσιαστικό ρόλο για τη δημιουργία μαρίνας στη Λεμεσό.

CADS HOLDINGS LTD

Ιδρύθηκε το 1993 με κύριο σκοπό την ανάπτυξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στον τομέα της ανάπτυξης γης και στις επενδύσεις στην Κύπρο και στο εξωτερικό.

LIMASSOL MARINA LTD

Πλατεία Συντάγματος 2, Παλιό Λιμάνι
Κτίριο Αμθούς, 4ος Όροφος
3036 Λεμεσός, Κύπρος
Τ.Θ. 50160, 3601 Λεμεσός, Κύπρος
Τηλ: +357 25 022600
E: info@limassolmarina.com

limassolmarina.com

Εδώ Λεμεσός, εδώ Λεμεσός...

Το καλύτερο της Κύπρου... παζαράκι!

Όπως κάθε χρόνο έτσι και φέτος η κοινότητα των Μαρωνιτών της Λεμεσού διοργάνωσε την Κυριακή 5 Δεκεμβρίου 2010 το καθιερωμένο Χριστουγεννιάτικο παζαράκι. Το παζαράκι έχει πάντα ως στόχο την συλλογή χρημάτων για την ενίσχυση του έργου και της αποστολής της εκκλησίας. Το φετινό ωστόσο παζαράκι έκρυβε και μια μεγάλη έκπληξη για όσους βρέθηκαν εκείνη την μέρα στη συνπρωτεύουσα. Όλοι είδαν έκπληκτοι και με μεγάλη χαρά την ανανεωμένη και αναβαθμισμένη αίθουσα εκδηλώσεων στο υπόγειο της εκκλησίας του Αγίου Σιάρπελ την οποία εγκαινίασε ο Αρχιεπίσκοπος Μαρωνιτών Κύπρου Ιωσήφ Σουέηφ στα πλαίσια

σεμνής τελετής.

Οι εκδηλώσεις στη Λεμεσό ξεκίνησαν με αρχιερατική θεία λειτουργία της οποίας προέστη ο Αρχιεπίσκοπος Ιωσήφ Σουέηφ πλαισιωμένος από τον εφημέριο της ενορίας του Αγίου Σιάρπελ πατήρ Πιέρ. Κατά την ομιλία του στην εκκλησία ο Αρχιεπίσκοπος Σουέηφ συνεχάρη την κοινότητα των Μαρωνιτών της Λεμεσού για την συνεχή προσπάθεια που καταβάλλει να αναβαθμίζει τις κτιριακές εγκαταστάσεις που περιβάλλουν την εκκλησία και τους κάλεσε να συμμετέχουν μαζικά στις δραστηριότητες της ενορίας. Έκανε ο Μακαριότατος ειδική μνεία στην επιτροπή της εκκλησίας και σε όλους όσους συνέβαλαν στην αναβάθμιση της αίθουσας εκδηλώσεων και τους ζήτησε όπως συνε-

χίσουν με τον ίδιο ζήλο το έργο και τις προσπάθειες τους.

Από μέρους της εκκλησιαστικής επιτροπής ομιλία εκφώνησε ο κύριος Φράνσις Ιωσήφ. Ο κ. Φράνσις τόνισε στην ομιλία του το γεγονός πως η Μαρωνιτική της Λεμεσού παραμένουν πάντα προσκολλημένοι στην εκκλησία τους και ανέφερε εμφατικά πως ότι γίνεται στη Λεμεσό γίνεται με αγάπη και ανιδιοτέλεια. Αναφερόμενος στην ανανεωμένη αίθουσα ο κ. Φράνσις τόνισε πως «αυτό το επίτευγμα αποτελεί το προϊόν μιας συλλογικής προσπάθειας των μελών της επιτροπής αλλά και των πιστών στη Λεμεσό» προσθέτοντας πως το όλο έργο στοίχισε γύρω στις σαράντα χιλιάδες ευρώ. Ειδικές ευχαριστίες εξέφρασε ο κ. Φράνσις Ιωσήφ

στους Λιβανέζους Μαρωνίτες της ενορίας Λεμεσού οι οποίοι όπως δήλωσε έχουν συνεισφέρει μεγάλο μέρος αυτής της δαπάνης.

Μετά την θεία λειτουργία ο Αρχιεπίσκοπος Ιωσήφ Σουέηφ τέλεσε τα εγκαινία της αίθουσας όπου και πραγματοποιήθηκε το Χριστουγεννιάτικο παζαράκι. Το φετινό παζαράκι ήταν πραγματικά πολύ πλούσιο και θα μπορούσε εύκολα να χαρακτηριστεί ως το πιο μεγάλο παζαράκι των Μαρωνιτών στην Κύπρο. Το παζαράκι επισκέφθηκαν πέραν των διακοσίων απόρων πολλοί από τους οποίους παρακάθισαν και στο γεύμα που δόθηκε στην αίθουσα από την διοργανωτική επιτροπή. Το κλίμα στην εκδήλωση ήταν Χριστουγεννιάτικο και χαρμόσυνο και όσοι βρέθηκαν εκεί πέρασαν μια πραγματικά ευχάριστη μέρα.

Είναι φημισμένος όσο λίγοι στον τομέα του. Μεγάλος και τρανός προπονητής με μια καριέρα γεμάτη από τίτλους και τρόπαια και επιτυχίες. Θητεύσε στις πιο μεγάλες ομάδες της Κύπρου ενώ το πέρασμά του από την εθνική θα παραμείνει σε πολλούς αξέχαστο. Λίγοι όμως, πολύ λίγοι είναι αυτοί που γνωρίζουν πως αυτός ο μεγάλος προπονητής άρχισε την καριέρα του από μια Μαρωνίτικη ομάδα. Από το θρυλικό Κέντρο Νεότητας Μαρωνιτών Λεμεσού. Το πιο γνωστό ως ΚΝΜ. Ο λόγος φίλοι αναγνώστες για τον Αντρέα Μιχαηλίδη τον άνθρωπο που όπως ο ίδιος θυμάται και δηλώνει στον «Τ» όλοι θεωρούσαν ως Μαρωνίτη. Μαζί με τον φημισμένο κύπριο τεχνικό θυμηθήκαμε τις δοξασιμένες εποχές του ΚΝΜ. Τότε, κάπου το 1979, όταν ανέλαβε την ομάδα του ΚΝΜ από το αγροτικό και σταθερά σε πέντε χρόνια την ανέβασε στη δεύτερη κατηγορία, φθάνοντας στο απίστευτο σημείο να διεκδικεί με αξιοσέβηστη την άνοδο στην πρώτη κατηγορία. Ο Αντρέας Μιχαηλίδης μιλά με νοσταλγία για εκείνη την ρομαντική εποχή και δηλώνει πως δεν μετάνιωσε ποτέ που συνέδεσε το όνομά του με τους Μαρωνίτες της Κύπρου. Απεναντίας δηλώνει με περισσή βεβαιότητα πως εκείνη η εποχή στο ΚΝΜ θα του είναι για πάντα αξέχαστη έχοντας μια ξεχωριστή θέση στην καρδιά του.

Ερ. Κύριε Μιχαηλίδη, παρακολουθώντας κάποιος την λαμπρή προπονητική σας καριέρα δυσκολεύεται να πιστέψει ότι ξεκίνησατε αυτή την πορεία από τους Μαρωνίτες. Έτσι έχουν τα πράγματα;

Απ. Αυτό είναι μια πραγματικότητα, ένα ιστορικό γεγονός. Και πρέπει να ομολογήσω πως δεν είχα καμιά μα καμιά πρόθεση ή σκέψη ή επιθυμία εάν θέλετε να αναμνηστώ με την προπονητική. Ειλικρινά σας λέω δεν ήταν μέσα στο πρόγραμμά μου. Είχα τότε τελειώσει τις σπουδές μου στο Λονδίνο στα οικονομικά και ήρθα πίσω στην οικογενειακή επιχείρηση (Χατζηπαύλου). Ήταν τότε που συνδέθηκα με τα παιδιά της κοινότητας εκεί στον παραλιακό που ήταν και το Club τους και μου ζήτησαν να τους βοηθήσω, εάν μπορούσα, στην ομάδα που είχαν στο Κέντρο Νεότητας Μαρωνιτών. Συναντήθηκα τότε με τον Πρόεδρο Φράνσις και έκτοτε δεν κοιτάξαμε πίσω. Δεν έφυγα ούτε μέρα από το ΚΝΜ για τέσσερα και πλέον χρόνια. Ήμουν εκεί ως παίκτης- προπονητής και συνδέθηκα με αυτούς του ανθρώπους. Δημιουργήσαμε μέσα από την συνεργασία μας μια πολύ δυνατή ομάδα που λειτουργούσε σαν μια αγαπημένη οικογένεια. Και ξέρετε αυτό που θα σας πω τώρα δεν είναι καθόλου υπερβολή, η Κύπρος ολόκληρη με θεωρούσε Μαρωνίτη. Υπήρχε αυτή η εντύπωση. Εγώ δεν είχα κανένα μα κανένα λόγο να διαλαλώ ή να φωνάζω ότι δεν είμαι Μαρωνίτης. Το θεωρούσα και τιμή μου το ότι ήμουν μέσα σε αυτή την οικογένεια. Γνώρισα αξιολογούς ανθρώπους, καλούς φίλους με τους οποίους συνδέομαι έως και σήμερα.

Ερ. Όταν μπαίνατε κύριε Μιχαηλίδη σε αυτή την ιστορία, με τους Μαρωνίτες σε μια πόλη όπως η Λεμεσός που δεν ήξεραν και πολλοί τότε τι ήταν οι Μαρωνίτες, δεν είχατε ενδοιασμούς; Ας μη ξεχνάμε ότι ήσασταν και γόνος μιας πολύ γνωστής οικογένειας της Λεμεσού;

Απ. Πρέπει να είμαι ειλικρινής και να πω ότι στο ξεκίνημα δεν ήμουν απόλυτα σίγουρος τι ήταν η κοινότητα των Μαρωνιτών. Παρόλο που ντρέπομαι που το λέω γιατί ήταν και είναι συμπατριώτες μου αλλά δεν ήμουν ενήμερος για το τι εστίαζε η Μαρωνίτικη κοινότητα. Και έτσι να είχα κάποιες επιφυλάξεις. Όσο όμως έμεινα πιο βαθιά, όσο περισσότερο συνδέομαι με αυτούς τους ανθρώπους, όσο γνώριζα περισσότερο τα μέλη της κοινότητας τόσο πιο πολύ την αγάπησα και συνδέθηκα μαζί της και ένιωθα οίγουρος ότι δεν έκανα κανένα λάθος.

Ερ. Όταν ξεκινούσατε κύριε Μιχαηλίδη στο ΚΝΜ αναλαμβάνοντας στην ουσία μιαν ομάδα αγροτικού επιπέδου είχατε προβλέψει εκείνη την μετέπειτα λαμπρή πορεία; Είχατε δηλαδή αναλάβει αυτή την ομάδα με ένα σχεδιασμό φιλόδοξο;

Απ. Η αλήθεια είναι ότι να. Είχαμε την φιλοδοξία μαζί με τον Πρόεδρο Φράνσις. Και πρέπει να πω ότι ο Φράνσις ήταν ένας πολύ φιλόδοξος άνθρωπος και μαζί μοιραστήκαμε το ίδιο όνειρο. Να ανεβάσουμε την ομάδα στην ΚΟΠ και μετά ακόμη πιο ψηλά. Και χωρίς κολακία πρέπει να το ομολογήσω αυτό το πρά-

ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ

«Όλη η Κύπρος με θεωρούσε Μαρωνίτη»

μα. Ήταν ο Φράνσις ένας πρόεδρος πολύ πιο μπροστά από τα χρόνια εκείνα διότι δεν αναμνηστώνα καθόλου στην ποδοσφαιρική ομάδα. Δηλαδή δεν είχαν άποψη ποδοσφαιρική όπως σήμερα που όλοι ξέρουν τα πάντα. Και τούτο μας βοηθούσε πάρα πολύ αφού ο Πρόεδρος έκανε το διοικητικό κομμάτι και εγώ το ποδοσφαιρικό. Έτσι είχαμε μια αδελφική σχέση η οποία αποδείχθηκε πολύ παραγωγική και αποτελεσματική. Όμως ερχόμενος πίσω να λέω καθαρά πως πιστεύαμε από την αρχή πως μπορούσαμε την ομάδα τούτη να την πάρουμε ψηλά.

Ερ. Έτσι λοιπόν άρχισε η πορεία του θρυλικού Κέντρου Νεότητας Μαρωνιτών; Μι-

λάμε τώρα για το 1977-1978;

Απ. Ναι κάπου εκεί. Κάναμε τότε την πρώτη χρονιά μια πορεία πρωταθλητισμού στο αγροτικό. Πήραμε το πρωτάθλημα και με την στηριξη και της κοινότητας εξασφαλίσαμε μια θέση στην Τρίτη κατηγορία της ΚΟΠ. Τότε δεν υπήρχε ακόμη τέταρτη κατηγορία. Πήγαμε λοιπόν στην Τρίτη κατηγορία και αφού κάναμε ένα χρόνο στην Τρίτη κατηγορία τον επόμενο, δηλαδή τον δεύτερο χρόνο ζωής σαν ομάδα ΚΟΠ, κερδίσαμε την πρώτη θέση. Όχι μόνον την άνοδο αλλά και την πρώτη θέση. Πήραμε πρωτάθλημα τρίτης κατηγορίας και ανεβήκαμε στην δεύτερη κατηγορία κάνοντας ένα πραγματικά ιστορικό άλμα για την κοινότητα των Μαρωνιτών. Στη δεύτερη κατηγορία κάναμε

δύο υπέροχες σεζόν φθάνοντας πολύ κοντά στην πρώτη τριάδα. Την δεύτερη ειδικά χρονιά διεκδικούσαμε άνοδο στην πρώτη κατηγορία. Είμαι μάλιστα οίγουρος πως εάν συνεχίζαμε θα τα καταφέρναμε και θα ανεβαινε η ομάδα. Ήταν κατά την γνώμη μου θέμα χρόνου. Μετά ασφαλώς τα παιδιά για κοινοτικούς λόγους είχαν αποφασίσει να πάρουν την ομάδα στη Λευκωσία. Θυμάμαι τότε το ΓΣΟ Ξαναγνώρισε και έζησε ημέρες δοξας. Γέμιζε ασφυκτικά σε όλα μας τα παιχνίδια. Έρχονταν Μαρωνίτες και μη από όλη την Κύπρο και υποστηρίζαν την προσπάθειά μας και νιώθαμε ότι ήταν θέμα χρόνου η άνοδος στην πρώτη κατηγορία. Είχαμε πολύ καλούς παίκτες στη ομάδα Μαρωνίτες και μη. Είχαμε και ξένους παίκτες τότε. Από τις πρώτες

ομάδες που είχαμε φέρει ξένους παίκτες.

Ερ. Είναι κάποιους παίκτες που θυμάστε έως σήμερα κύριε Μιχαηλίδη;

Απ. Ναι πολλούς. Είχαμε πρώτα απ' όλα εκείνον τον παικταρά τον Σιάρπελ (Τελέσφορος). Μιλάμε για παικταρά. Ο Σιάρπελ εάν επιδιείδω αποκλειστικά στο ποδόσφαιρο θα έπαιζε σε μεγάλη ομάδα.

Ερ. Ήταν παίκτης πρώτης κατηγορίας ο Σιάρπελ...

Απ. Πρώτης κατηγορίας; Ο Σιάρπελ μπορούσε να παίξει Ευρώπη και σας το λέω αυτό εγώ ο Αντρέας Μιχαηλίδης. Τα σωματικά του προσόντα, η φυσική του δύναμη και οι ικανότητες

του ήταν τέτοια που δεν έχω την παραμικρή αμφιβολία πως θα μπορούσε να παίξει Ευρώπη. Επιπρόσθετα είχαμε φέρει παίκτες πρώτης κατηγορίας. Ακόμη θυμάμαι εκείνο το Βιολαρούτι το οποίο μπορεί να μην υπολογίζουν πολύ ήταν πολύ καλό σέντερ φορ. Μας έβαζε τα γκολάκια που θέλαμε.

Ερ. Μιλάμε για τον μέχρι πρόσφατα έφορο ποδοσφαίρου του Απόλλωνα Λεμεσού;

Απ. Μάλιστα για τον Γιαννάκη τον Βιολάρη που πανηγύρισε, ως έφορος, και πρωτάθλημα πρώτης κατηγορίας με τον Απόλλωνα. Είχαμε ακόμη ενισχυθεί με παίκτες πρώτης κατηγορίας όπως ο Μιχάλης ο Μαύρος, ο Θρασός ο Κωνιάτης τον οποίο αγοράσαμε τότε από την ΑΕΛ. Επίσης είχαμε πάρει και ξένους παίκτες. Δύο Άγγλους θυμάμαι από τους οποίους ο ένας ήταν εδώ στις Αγγλικές βάρ-

σεις και μας τον είχε βρει ο Πρόεδρος ο οποίος εργαζόταν εκεί στις βάσεις.

Ερ. Οικονομικά πως τα έβαζε πέρα το ΚΝΜ; Μιλάμε για πολύ μεγάλα έξοδα σε μια εποχή που τα πράγματα ήταν για όλους δύσκολα. Λίγα μόνον χρόνια μετά την εισβολή και τον ξεριζωμό; Και μάλιστα στη Λεμεσό όπου δεν ζει η πλειοψηφία των Μαρωνιτών;

Απ. Κοιτάτε η κοινότητα βοηθούσε. Αυτή είναι η πραγματικότητα. Δεν πρέπει να υποτιμούμε την βοήθεια αυτή. Αλλά οίγουρα δεν μπορούσαμε να σταθούμε μόνον στην συνεισφορά της

κοινότητας. Το μεγαλύτερο κομμάτι του προϋπολογισμού καλυπτόταν από τον αδελφό μου τον μακαρίτη τον Αντώνη Μιχαηλίδη. Ο αδελφός μου είχε τότε αναλάβει ως Γενικός Αρχηγός του ποδοσφαιρικού τμήματος στο ΚΝΜ. Θα πρέπει όμως να τονίσω και την συνδρομή του Προέδρου Φράνσις. Αυτοί οι δύο κύρια, ο αδελφός μου δηλαδή και ο Φράνσις, μαζί με πολλούς άλλους

μέσ που θυμάστε έντονα, που έμειναν ως πούμπε χαραγμένες στην μνήμη σας;

Απ. Ένα παιχνίδι που δε θα φύγει ποτέ από το μυαλό μου ήταν όταν παίξαμε κίπελλο με τον ΑΠΟΠ. Εμείς ομάδα τρίτης κατηγορίας και ο ΑΠΟΠ ομάδα πρώτης κατηγορίας και κληρωθήκαμε τότε στο ΓΣΟ. Ήταν η πρώτη φορά στην ιστορία του κυπριακού ποδοσφαίρου που ομάδα τρίτης κατηγορίας απέκλεισε ομάδα πρώτης. Κερδίσαμε τότε 1-0. Μετά κληρωθήκαμε και παίξαμε με την Ανόρθωση σε ένα παιχνίδι που χάσαμε 2-0. Κάναμε όμως ένα εξαιρετικό παιχνίδι και θα μπορούσαμε να πάρουμε το ματς στην παράταση. Μας νίκησαν όμως στα σημεία. Μιλάμε τώρα για την Ανόρθωση. Επίσης δεν ξεχνώ ένα παιχνίδι όπου παίζοταν η άνοδος μας στην δεύτερη κατηγορία. Ήταν θυμάμαι στη Λακατάμια όπου κερδίσαμε 1-0 στο τελευταίο λεπτό και διακόπηκε ο αγώνας από φοβερά εφόδια. Μιλάμε για ένα συγκλονιστικό παιχνίδι που δεν τελείωσε ποτέ. Είναι πραγματικά πολλές οι στιγμές και αναμνήσεις. Ήταν σχεδόν πέντε υπέροχα χρόνια γεμάτα δράση, αγώνες και συγκινήσεις.

Ερ. Πέντε χρόνια λοιπόν δράσης μαζί με τους Μαρωνίτες. Ποιες είναι οι εντυπώσεις σας από αυτή τη σχέση κύριε Μιχαηλίδη για τους Μαρωνίτες;

Απ. Είτε το θέλω είτε όχι, που το θέλω, είναι ένα κομμάτι της ζωής μου. Μιλάμε για πέντε από τα πιο δημιουργικά και ενθουσιώδη χρόνια της ζωής μου. Θέλω να σας πω ότι νοσταλγώ εκείνη την περίοδο όσο και εάν σας φανεί παράξενο και παρόλο που μετά «ταξίδεψα σε άλλες πολιτείες». Νοσταλγώ εκείνη την περίοδο η οποία μου έδωσε τις βάσεις τα θεμέλια. Και θέλω πραγματικά να ευχαριστήσω τον Πρόεδρο Φράνσις ο οποίος ήταν ένας καταπληκτικός συνεργάτης και όλα τα άλλα παιδιά που είχα κοντά μου. Όπως τον Γιάννη τον Βιολάρη, τον Σιάρπελ τον Τερζή, τον Ηλία Τον Ματζέο, τον Σιάρπελ τον παικταρά μου. Θα ήθελα ακόμη να ευχαριστήσω τον αδελφό μου τον Αντώνη που βρίσκεται εκεί ψηλά και ίσως μας παρακολουθεί. Η εποχή στο Κέντρο Νεότητας Μαρωνιτών θα μου είναι πάντα αξέχαστη. Όσον δε αφορά στους Μαρωνίτες σας λέω ότι τους έχω αγαπήσει πάρα πολύ, τους εκτιμώ ως συμπατριώτες μου και θα είμαι πάντα στο πλευρό τους σε οτιδήποτε μου ζητηθεί και μπορώ να προσφέρω. Σας το είπα και σας το επαναλαμβάνω κλείνοντας πως για πολλά χρόνια ολόκληρη η Λεμεσός αλλά και η Κύπρος με θεωρούσε Μαρωνίτη.

Maronite SUN

“O TYPOS TON MARONITON” - Issue No. 98

COMECE: Plenary Assembly, 24-26 November 2010

The Autumn Plenary session of COMECE reflected on the topic of populism

COMECE is the commission of the Bishops' Conferences of the European Community. It is made up of Bishops delegated by the 24 Catholic Bishops' Conferences of the European Union and it has a permanent Secretariat in Brussels. On 16th April 2010 Cyprus became a member of COMECE through H.E. the Maronite Archbishop Youssef Soueif.

H.E. The Maronite Archbishop participated in the Autumn Plenary Assembly during which all Bishops adopted the following statement:

"We realise the uncertainty and insecurity of the present time. Yet we call upon Christians to resist the pull of populism and to swim against the tide: the Gospel calls us to do this today as it did former generations. Not in order to engage in a battle of cultures or ideologies, but rather to lay down the principles that are at the root of everything: the steadfast dignity of every human person - as so loved and wished for by God - and the common good, which reminds us time and again to show solidarity and to love our neighbour."

COMECE is one of many other ecclesiastical spaces where not only the Maronite Archeparchy has its contribution, but Cyprus as a country is also present in this context of reflection and dialogue based on the human and religious values of the European Union.

RELIGIOUS FREEDOM IS THE PATH TO PEACE, POPE SAYS

«Religious freedom, the path to peace»

Religious freedom, the path to peace» is the title of Pope Benedict XVI's message for the 44th World Peace Day that is celebrated on 1 January.

Released on December 12th 2010, the message begins with some thoughts for Iraqi Christians and the massacre carried out in Baghdad's Syro-Catholic cathedral, stressing that "in some areas of the world it is impossible to profess one's religion freely except at the risk of life and personal liberty."

The message, which also refers to the Holy Land, goes on to say that "Christians are the religious group which suffers most from persecution on account of its faith". It laments the fact that religious freedom continues to be threatened by an intolerant secularism that is opposed to every expression of religion, by fundamentalism, secularism's mirror image, by the politicisation of religion and the imposition of state religions, and by the "illusion that moral relativism provides the key for peaceful coexistence [when in fact it] is actually the origin of divisions and the denial of the dignity of human beings."

In fact, for Benedict XVI religious freedom, like other human rights, neither depends on the re-

cognition of the state nor is it a concession by the state because it pre-exists the state, and is based on the natural dignity of the person.

It is a "path to peace" since the recognition of the inalienable human right to seek or deny God and adapt one's behaviour to the truth gives a community the ethical basis on which it can search a positive and full development that is respectful of mankind. Religion's "public dimension" stems from that, so does the positive contribution it can make to social, economic and political life.

"Religious freedom is," the Pope writes, "also an achievement of a sound political and juridical culture. It is an essential good: each person must be able freely to exercise the right to profess and manifest, individually or in community, his or her own religion or faith, in public and in private, in teaching, in practice, in publications, in worship and in ritual observances. There should be no obstacles should he or she eventually wish to belong to another religion or profess none at all."

"The world needs God," the Pope says. "It needs universal, shared ethical and spiritual values, and religion can offer a precious contribution to their pursuit, for the building of a just and peaceful social order at the national and international levels."

EVENTS

MARONITES WILL CELEBRATE CHRISTMAS IN THEIR VILLAGES

Thousands of Maronites are expected to visit their villages this week to celebrate Christmas. The churches of St George in Kormakitis, of the Holy Cross in Karpasha and of Archaggelos Michael in Asomatos will be full of faithful celebrating the Birth of our Lord Jesus Christ. The spirit of Christmas will also be wondering over the Church of Ayia Marina in the only Maronite village which once more will be deserted this year at Christmas. Maronites wish that the new year 2011 will bring peace in Cyprus and hope that a solution in the Cyprus problem will allow them to return safely and freely in their villages.

MARONITE FOOTBALL VETERANS HONORED

Two of the greatest Maronite footballers of all years were honored at a ceremony held in Laiki Sporting Club on the 10th of December by the Association of Veteran Football Players of Nicosia. Late George Hadjiconstandis, who played football for many years in Olympiakos during the sixties and George Spartallis, player of Kormakitis for tens of years, were amongst fifteen other stars of the Cyprus football honored at the presence of the leadership of all Cyprus football and athletic authorities. Present were also many members of the Kormakitis Veterans Footballers Association.

OLD PROFESSIONS AND DELICACIES FROM ASOMATOS

Foreign Minister Marcos Kyprianou opened on the 26th of November a very interesting exhibition about old professions in Asomatos village before 1974. The exhibition, opened during a presentation by the Asomatos Women's Movement at the old Pallas cinema in Nicosia, included also village traditional delicacies prepared by old Asomatos housewives. On stage, the traditional dancing group Rimvos together with members of the dancing team of Politistikos Omilos Archaggelos Michael presented a beautiful program with Cyprus folk music and dances.

LEBANON'S INDEPENDENCE DAY

The Lebanese Embassy in Cyprus celebrated the National Independence Day of Lebanon with a formal cocktail at the Hilton Park in Nicosia on the 22nd of November 2010. Present at the cocktail, which for the first time ever was not held at the Ambassador's residence due to his absence for health reasons, were several members of the Cyprus Government, members of the Diplomatic Corpse and the House of Parliament, many Lebanese people living in Cyprus, many members of the Cyprus Maronite Community and also many Greekcypriots involved in business with Lebanon.

Οι Μαρωνίτες στο Μεσαιωνικό βασίλειο της Κύπρου

Του
**Arnold
Elkaar**

Ο Δρ Αρνολντ Εγκλααρ (1957) σπούδασε αρχαιολογία και αρχαία ελληνικά στο πανεπιστήμιο του Λεχδεν της Ολλανδίας. Υπόβαλε διδακτορική διατριβή στο πανεπιστήμιο του Αμστερνταμ το 1992 και δούλεψε σαν αρχαιολόγος στην Ελλάδα και στην Αίγυπτο (Αλεξάνδρεια). Σήμερα έχει ιδιωτικό γραφείο που συμβουλεύει το ολλανδικό κράτος για το θέμα αλλοδαπών εργαζόμενων. Από το 2005 έρχεται συχνά στον Κορμακίτη να περάσει τις διακοπές και μαζεύει πολλά στοιχεία για την ιστορία των Μαρωνιτών και του Κορμακίτη.

Ο Δομινικανός πατήρ Étienne de Lusignan (στα ιταλικά: Stephano Lusignano) οποίος ζούσε το 1537-1590 ήταν συγγενής της τέρως βασιλικής οικογένειας της Κύπρου. Υπηρετούσε τον Λατίνο επίσκοπο της Λεμεσού σαν βικάριος στα χρόνια 1562-1568 και πέτυχε να διαφύγει από το νησί όταν αυτό κατακτήθηκε από τους Οθωμανούς. Δύο χρόνια μετά δημοσίευσε βιβλίο στην Ιταλία για την ιστορία και γεωγραφία της Κύπρου (κοντολογία: Chorograffia). Και στα 1580 παρουσίασε άλλο βιβλίο για την χαμένη πατρίδα του (κοντολογία: Description) στα γαλλικά. Αν και μερικές από τις ιστορικές δηλώσεις του είναι καθαρά λανθασμένες και υποκειμενικές, ο ίδιος είχε ζήσει στην Κύπρο και μας δίνει πολλές ενδιαφέρουσες πληροφορίες για την κατάσταση στην εποχή του. Για τους Μαρωνίτες γράφει μόνο λίγες φράσεις:

Οι Μαρωνίτες είναι λίγοι στην Λευκωσία, αλλά έξω στα χωριά έχει πολλούς. Ζούνε σε 30 χωριά, και είναι η μεγαλύτερη εθνική ομάδα στην Κύπρο εκτός από τους Έλληνες. Και ο επίσκοπος τους έχει ένα μικρό χωριό με το μοναστήρι του Αγίου Γεωργίου με Μαρωνίτες μοναχούς στην άλλη κλίτη της οροσειράς (του Πενταδαχτύλου). Stephano Lusignano, Chorograffia, 34a.

Μένουν στην ύπαιθρο

Απ' αυτό το μικρό κείμενο μαθαίνουμε τρία σημαντικά στοιχεία για τους Μαρωνίτες. Πρωτ' απ' όλα ότι μένουν κυρίως στην ύπαιθρο και σπάνια στην πόλη. Ξέρουμε από άλλες πηγές πως οι Μαρωνίτες είχαν εκκλησία στην Λευκωσία (Αγ. Ιάκωβος) και στην Αμμόχωστο (Αγ. Άννα), και επομένως υπήρχαν Μαρωνίτικες κοινότητες και στις δύο μεγάλες πόλεις. Όμως αντίθετα με τους άλλους Σύριους, οι πλείστοι Μαρωνίτες διέμεναν στα χωριά στην ύπαιθρο.

Δεύτερο, ο Lusignan μας πληροφορεί σ' αυτό το κείμενο πως ζούσαν σε 30 χωριά. Στο Description όμως μιλάει για 33 χωριά. Μήπως ο άνθρωπος έκανε απρόσεκτο υπολογισμό; Πρόσεξε, λέει ότι οι Μαρωνίτες ζούσαν σε 30 χωριά αντί να πεί ότι 'έχουν 30 δικά τους χωριά', που αποτελεί μεγάλη διαφορά. Οι περισσότεροι ιστορικοί δια-

λυνες, στον ίδιο τόπο. Όπως θα δούμε αργότερα, είναι πολύ πιθανό πως στα περισσότερα χωριά οι Μαρωνίτες ζούσαν μαζί με Ορθόδοξους. Αυτό ακριβώς μπορεί να εξηγήσει γιατί ο Lusignan άλλαξε τον αριθμό των χωριών. Αν επρόκειτο μόνο για καθαρά Μαρωνίτικα χωριά, θα ήταν εύκολο να υπολογίσει κανείς τον αριθμό. Αλλά είναι πολύ πιο δύσκολο να ανακαλύψει κανείς όλα τα χωριά που μένουν Μαρωνίτες ανάμεσα σε άλλους κατοίκους. Πιθανό κατά την διάρκεια των επτά χρόνων μετά την δημοσίευση του πρώτου βιβλίου του, να έμαθε ότι είχε Μαρωνίτες σε άλλα τρία χωριά. Δυστυχώς ο Lusignan δεν μας απακαλύπτει τα ονόματα αυτών των χωριών και από την περιγραφή του δεν μπορούμε να μάθουμε που ακριβώς ζούσαν οι Μαρωνίτες στις ημέρες του.

Η μεγαλύτερη εθνική ομάδα (εκτός από τους Έλληνες)

Τρίτο, ο Lusignan αναφέρεται στο μέγεθος της Μαρωνιτικής κοινότητας. Πολλοί ιστορικοί διαβάζουν το κείμενο σαν να γράφει ότι οι Μαρωνίτες ήταν η μεγαλύτερη εθνική ομάδα μετά τους Έλληνες. Και επειδή γύρω στα 90% του πληθυσμού ήταν Έλληνες (άνω των 100.000 άτομα) εισηγούνται πως οι Μαρωνίτες ήταν μερικές δεκάδες χιλιάδες άνθρωποι. Αλλά δεν λέει αυτό ο Lusignan, λέει κυριολεκτικά πως οι Μαρωνίτες είναι 'η μεγαλύτερη εθνική ομάδα (εκτός από τους Έλληνες)'. Οι Φράγκοι που σπάνια έρχονταν στα χωριά, δεν είχαν πολλές επαφές με Έλληνες. Παραδείγματος χάριν ο Φλώριος Βουστρώνιος, ιστορικός του 16ου αιώνα, διηγείται πως στους πανηγυρισμούς για την επίτροφη του βασιλιά Ερρίκου Β' στην Λευκωσία το 1310 συμμετείχαν οι κοινότητες των Φράγκων, Σύρων, Γενουαίων, Ενετών, Πισατών και ακόμα των Εβραίων, αλλά δεν αναφέρει τους Έλληνες. Δηλαδή ο Lusignan που ζει μέσα σε αστικό περιβάλλον με διάφορες εθνικές ομάδες, συγκρίνει τους Μαρωνίτες με τους άλλους μη Έλληνες. Θέλει να πει: οι Μαρωνίτες είναι η μεγαλύτερη όλων των εθνικών ομάδων (αν δεν μετρούμε τους Έλληνες που φυσικά είναι η πλειονότητα του πληθυσμού ιδίως

Για να καταλάβουμε ακριβώς τον ρόλο των Μαρωνιτών στην μεσαιωνική Κύπρο, θα δώσω σύντομη έκθεση για την κοινωνία στο βασίλειο των Λουζινιανών. Βασίζω την περιγραφή μου στο έργο Ιστορία της Κύπρου, Τόμος Δ', δημοσιευμένο στα 1995 από το Ίδρυμα Μακαρίου Γ' και στο οποίο έχουν προσφέρει διακεκριμένοι ιστορικοί απ' όλο τον κόσμο.

Ανώτερη και χαμηλότερη τάξη

Το βασίλειο των Λουζινιανών ήταν φεουδαρχικό κράτος με ανώτερη τάξη ευγενών των οποίων τα έσοδα και κοινωνική θέση εξαρτούντο από τα φέουδα, οι περισσότεροι που τους χάρισε ο βασιλιάς. Σαν αντάλλαγμα για αυτά τα φέουδα υποχρεώνοντο να υπηρετούν τον βασιλιά στο στρατό με μερικούς ιππότες. Έτσι όλα τα χωριά (casalia) είχαν τον αφέντη τους, στον οποίον πληρώναν το νοίκι και ο οποίος διόριζε τον εφημέριο ιερέα. Οι ευγενείς δεν έρχονταν συχνά στα χωριά τους, αλλά ζούσαν πολυτελή ζωή στις πόλεις και ιδιαίτερα κοντά στην βασιλική αυλή στην Λευκωσία, αφήνοντας τη διαχείριση των περιουσιών τους σε πιστούς τους, Σύρους και Έλληνες.

Στο κάτω μέρος της κοινωνίας ανήκον οι αγρότες στα χωριά. Στην εποχή των Ενετών 80-85% του πληθυσμού ήταν χωριάτες, και στην εποχή των Λουζινιανών πρέπει να ήταν ακόμα περισσότεροι. Οι αγρότες μπορούσαν να διακριθούν σε δύο χωριστές κοινωνικές τάξεις. Η πρώτη και πιο μεγάλη ομάδα ήταν οι πάροικοι (parici) ή δουλοπάροικοι. Μαζί με την φάρμα ανήκον στον αφέντη και απαγορεύεται να φύγουν από το τσιφλίκι. Οι πάροικοι έπρεπε να πληρώσουν νοίκι και να παρέχουν απλήρωτες εργασίες για τον αφέντη. Αυτή ήταν η χαμηλότερη και φτωχότερη τάξη στην Κύπρο και αποτελείτο από Έλληνες. Η δεύτερη τάξη ήταν οι φραγκομάτοι (francomati), ελεύθεροι αγρότες οι οποίοι μπορούσαν να νοικιάσουν όποια φάρμα ήθελαν, να αγοράσουν περιουσία και να μετακομίσουν σε άλλους τόπους αν ήθελαν. Σχεδόν όλοι οι φραγκομάτοι ήταν Έλληνες.

Μέση τάξη

Ανάμεσα στην ανώτερη τάξη και η χαμηλότερη τάξη των αγροτών υπήρχε μέση τάξη, που επεκτάθηκε σταδιακά κατά την περίοδο των Λουζινιανών και των Ενετών, και που ζούσε κυρίως στις πόλεις. Άλλοι ήταν τεχνίτες, άλλοι καταστηματαρχές, έμποροι ή υπηρέτες. Οι βασιλιάδες χρειάζονταν μεγάλη γραφειοκρατία για να διαχειρίζονται την διοίκηση του κράτους και των βασιλικών κτημάτων, η οποία ευθύνετο και για την φορολογία. Στη αρχή το προσωπικό αποτελείτο αποκλειστικά από Γάλλους, αλλά σταδιακά και Ιταλοί, Έλληνες, και Σύροι μπήκαν στην υπηρεσία, έκαναν λαμπρές σταδιοδρομίες και μερικοί απ' αυτούς εξευγένιστηκαν.

Στη μέση τάξη ανήκαν σίγουρα οι πολυάριθμοι Σύροι (Suriani) στην Κύπρο, χριστιανοί που μιλούσαν αραβικά και κατάγονταν από την Συρία και την Παλαιστίνη. Αν και τα περισσότερα παλαιά έγγραφα δεν κάνουν διάκριση, οι Σύροι χωρίζονται σε δύο ομάδες, οι Μαρωνίτες, που είναι καθολικοί, και οι άλλοι. Οι άλλοι αποτελούνται από Ιακωβίτες και Νεστοριανούς, κλάδους του Χριστιανισμού που θεωρούντο αιρετικοί και από τους καθολικούς και από τους ορθόδοξους, αλλά απολάμβαναν απόλυτη ελευθερία της πίστης στην μεσαιωνική Κύπρο. Υπήρχαν μεγάλες και ευνοϊκές κοινότητες

Σύρων στην Αμμόχωστο όπου κυριαρχούσαν στο κερδοφόρο εμπόριο με την ισλαμική Συρία και ευθύνοντο για την μεγάλη ευημερία της πόλης. Μερικοί Σύροι έμποροι μαζέψαν τεράστια πλούτη και κατάφεραν να μπουν στην τάξη των ευγενών, όπως οι οικογένειες Salah, Urri (Houry), Soulwani και Mistahel. Μολονότι ζούσαν και Μαρωνίτες στην Αμμόχωστο, φαίνεται πως δεν ήταν τόσο πλούσιοι και εξέχοντες στο εμπόριο όπως οι άλλοι Σύροι. Πράγματι οι περισσότεροι τους ζούσαν στην ύπαιθρο.

Σύροι της ύπαιθρου: οι Μαρωνίτες

Από τις μεσαιωνικές πηγές ξέρουμε ότι έξω από τις πόλεις οι Σύροι δούλευαν σαν ειδικοί στην παραγωγή της ζάχαρης, σαν τεχνίτες στα χωριά, σαν ελεύθεροι αγρότες που ασχολούντο με την εκχέρωση άγριων τόπων και που νοικιάζον χωράφια. Στρατολογούνταν ιδιαίτερα ανάμεσα τους Σύρους οι Τουρκόπουλοι, που υπηρετούσαν σαν ιππείς με ελαφρό οπλισμό διατηρώντας την τάξη στην ύπαιθρο και περιπολώντας στις ακτές. Οι περισσότεροι μισθοφόροι του βασιλιά ήταν Σύροι και Αρμένιοι. Πιθανό όλοι αυτοί οι Σύροι στην ύπαιθρο να ήταν Μαρωνίτες.

Παραδείγματος χάριν μπορούμε να φανταστούμε πως οι Μαρωνίτες ήρθαν στον Κορμακίτη σαν στρατιωτές της φρουράς στην Βίγλα (από λατινικά vigila, που σημαίνει 'φυλακείο'), η ψηλή κορυφή στην βόρεια παραλία, από την οποία μπορούσαν να παρατηρήσουν εχθρικά πλοία και να προειδοποιήσουν τους άλλους σταθμούς με σημεία (francomati), ελεύθεροι αγρότες από τον τουρκικό στρατό σαν σταθμός του ραντάρ). Ο Μενάρδου νομίζει ότι τα τοπωνύμια Συριανοχώρι (στην παραλία κοντά στη Μόρφου) και Συρκάνοιδες (στα Μαντριά, στην παραλία της Πάφου όχι μακριά από την Λουζινιανική έπαυλη στα Κούκλια) ονομάστηκαν από τα σύνταγματα Σύρων μισθοφόρων που ήταν εγκαταστημένα εκεί για περιπολία της ακτής. Πολύ πιθανό να ήταν Σύροι. Μπορεί κανείς να φανταστεί ότι οι Μαρωνίτες ήταν αγρότες που επιχείρησαν να εκχερλώσουν τα δάση και τους άγριους τόπους γύρω στον Κορμακίτη και τα άλλα χωριά. Στην Κυθρέα οι Μαρωνίτες πιθανό να ήταν οι μηχανικοί που διαχειρίζονταν τους βασιλικούς μύλους. Σε άλλα χωριά ήταν χωρίς αμφιβολία τεχνίτες, π.χ. σιδηρουργοί, η ήταν υπεύθυνοι για την διαχείριση των περιουσιών των ευγενών. Σε όλα τα χωριά, όπου κατοικούσαν, οι Μαρωνίτες είχαν προνομιακή θέση και ανήκαν σε τάξη ανώτερη από την πλειοψηφία των φτωχών Ελλήνων χωριατών. Σε αντίθεση με τους περισσότερους Έλληνες επαρχιώτες, οι Μαρωνίτες ήταν ελεύθεροι να πάνε όπου θέλουν και σχετικά ήταν σε καλύτερη οικονομική κατάσταση. Αυτό μπορεί να εξηγήσει την ζήλια και το μίσος που δέχτηκαν αργότερα από την πλευρά των Ελλήνων.

Βιβλιογραφία:

- Etienne de Lusignan, Chorograffia etc. (1573).
- Etienne de Lusignan, Description etc. (1580).
- Σ. Μενάρδου, Τοπωνυμικά και λαογραφικά μελέτα (2001)², 50.
- Θ. Παπαδόπουλλος (ed.), Ιστορία της Κύπρου, Τόμος Δ', Μεσαιωνικών Βασιλείων Ενετοκρατία, Μέρος Α' (1995).
- Florio Bustron, Chronique de l'île de Chypre (ed. Mas Latrie) Paris 1886, 238.

βάζουν αυτό το κείμενο σαν να γράφει ότι είχε 30 αμιγή Μαρωνίτικα χωριά στο νησί, αλλά ο Lusignan δεν λέει αυτό. Λέει ότι κατοικούσαν σε τόσα χωριά, χωρίς να αποκλείσει ότι έμεναν και άλλοι, δηλαδή Έλ-

στην ύπαιθρο). Επειδή οι μη-ελληνικές εθνικές ομάδες δεν ήταν πολύ μεγάλες - μερικές χιλιάδες άτομα για κάθε μία - οι Μαρωνίτες εύκολα θα μπορούσαν να υπερτερούν αριθμητικώς αν το σύνολο τους θα ήταν μόνο 10.000.

ΜΕΓΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΣΗΜΕΙΩΣΕ Η ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΗΣ ΚΑΘΟΛΙΚΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΡΩΝΙΤΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Muchas Gracias Καββαδία

Με μια υπέροχη μουσικοπονητική παράσταση που στηρίχθηκε στο παλιό κινηματοθέατρο Παλλάς στη Λευκωσία με διοργανωτή την Καθολική Νεολαία Μαρωνιτών Κύπρου τιμήθηκαν τα 100 χρόνια από τη γέννηση του μεγάλου Έλληνα συγγραφέα και ποιητή Νίκου Καββαδία.

Την εκδήλωση, η οποία τελούσε υπό την υψηλή προστασία της πρώτης κυρίας της Κύπρου κας Έλσης Χριστόφια, παρακολούθησε πλήθος κόσμου λάτρεις της ποίησης και της μουσικής, που πραγματικά 'καρφωμένοι' όλοι στις θέσεις τους απόλαυσαν το πολύ όμορφο πρόγραμμα που ετοίμασαν με πολλή μαεστρία οι διοργανωτές.

Εμπνευστής και εμψυχωτής της όλης εκδήλωσης ήταν ο νεαρός τριαντάχρονος Μαρωνίτης ποιητής συγγραφέας και δάσκαλος Κουμέττος Κατσιολούδης ο οποίος όντας ο ίδιος θαυμαστής του μεγάλου καλλιτέχνη Νίκου Καββαδία, θέλησε να του αφιε-

ρώσει ένα από τα πρώτα έργα της καλλιτεχνικής του καριέρας, το μουσικό CD "Muchas Gracias, Καββαδία", κομμάτια από το οποίο ακούστηκαν για πρώτη φορά ζωντανά στο πρώτο μέρος της εκδήλωσης.

Την εκδήλωση τίμησε με την παρουσία του ο γνωστός Έλληνας δημοσιογράφος και συγγραφέας Γιάννης Κασόλας, φίλος και συνεργάτης του Νίκου Καββαδία, ο οποίος με τις αφηγήσεις του και την ανάγνωση κειμένων αφιερωμένων στον Νίκο Καββαδία ενθουσίασε το κοινό. Κορυφαία ίσως στιγμή στην όλη εκδήλωση η μετάδοση ηχογραφημένων κομματιών με την φωνή του ίδιου του Νίκου Καββαδία, γεγονός που σκόρπισε ρίγη από συγκίνηση στους πολυπληθείς θαυμαστές του που βρίσκονταν στην αίθουσα.

Στον χαιρετισμό του στην εκδήλωση ο πρόεδρος της ΚΝΜΚ Μιχάλης Σκούλλος αναφέρθηκε στη δράση και την πορεία της οργάνωσης η οποία να σημειωθεί έχει να παρουσιάσει πολύ πλούσιο παρελθόν σε ότι αφορά πνευ-

ματικού περιεχομένου εκδηλώσεις. Συγγάρηκε όλους τους συντελεστές της εκδήλωσης και καλωσόρισε ιδιαίτερα την κυρία Έλση Χριστόφια για την τιμή που έδωσε στην εκδήλωση με την εκεί παρουσία της.

Με τη σειρά της η πρώτη κυρία, αφού ευχαρίστησε για την πρόσκληση και την τιμή που της δόθηκε να θέσει υπό την προστασία της την όλη εκδήλωση, εξείρε εκτενώς την δράση και το έργο που επιτελεί η οργάνωση νέων των Μαρωνιτών και συνεχάρει ένα προς ένα όλους τους συντελεστές.

Για την ουσία και το περιεχόμενο της εκδήλωσης καθώς και το έργο του Νίκου Καββαδία μίλησε ο Κουμέττος Κατσιολούδης.

Την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους ο Μαρωνίτης βουλευτής Κερύνειας του ΑΚΕΛ κος Κλαύδιος Μαυρόχαννας, καθώς και οι πρώην πρόεδροι της Καθολικής Νεολαίας Μαρωνιτών Κύπρου Γιαννάκης Μούσας και Ηλίας Φραγκίσκου.

Γράμμα στον αξέχαστο πατέρα μου Ιωάννη Παρτέλλα...

Της Μαρίας Στεφανή

Αγαπημένο μου πατέρα,

Ποτέ δεν μου έδωσες την ευκαιρία να σου μιλήσω για τα αισθήματα μου. Ήσουν τόσο ευαίσθητος και συνάμα τόσο απόμακρος. Σαν μωρό ουδέποτε κατάλαβα το γιατί. Τώρα που μπορώ να αναλύσω χαρακτήρες και συμπεριφορές, αντιλήφθηκα ότι πίστευες για τους άνδρες ότι πρέπει να κρατούν τα αισθήματά τους κρυφά. Ότι τα καμώματα ήταν μόνο για τις γυναίκες.

Έστω και νεκρός, ξέρω ότι μας βλέπεις και μπορείς να αφουγκραθείς τις λύπες και τις χαρές μας. Γι' αυτό, έστω και αργά, θα γράψω για την μεγαλοσύνη σου και την ακεραιότητα του χαρακτήρα σου, ζητώντας σου να με συγχωρέσεις που σου εκφράζω το ευχαριστώ, 8 χρόνια μετά το θάνατό σου.

Φτωχός βιοπαλαιστής με οκτώ παιδιά, πάλευες με τη γη, χωρίς ωστόσο να νοιάζεσαι για τον κρύο άνεμο που τους βαριούς χειμώνες φυσομανούσε και σου τρυπούσε τα κόκκαλα. Για τη βροχή που σε μούσκευε σαν σε έβρισκε στον κάμπο την ώρα του μεροκάματου. Για τα βαριά εργαλεία του γεωργού και τα σακκιά με τους σπόρους και τα λιπάσματα που είχες να κουβαλήσεις. Για τον ιδρώτα που σε μούσκευε τα καλοκαίρια από τη ζέση. Για τον καυτό ήλιο που σου έκαμε κυριολεκτικά το κεφάλι. Για τη σκόνη του άχυρου που κολλούσε στο πρόσωπο και στο δέρμα σου σαν θέριζες στα χωράφια και σαν αλώνιζες στα αλώνια.

Σε θυμάμαι: πότε με τα ζώα και το βαρύ αλέτρι να οργώνεις τη γη, χωρίς να πεινάς ή να διψάς, πότε με τη θεριστική μηχανή μαζί με τη μητέρα μου και τ' αδελφία της, όλοι μαζί αγαπημένοι να μαζεύετε τα στάχυα, τις ευλογίες του Θεού. Να κάθεστε αποκαμωμένοι για φαγητό, το απλό και ταπεινό πουργούρι με τις ελιές και το κρεμμύδι. Αργότερα το όργωμα με το τρακτέρ και τη μοντέρνα θεριστική μηχανή που δεν χάρηκες. Πόσο χαιρόμουν να μου φωνάζεις ότι μου βρήκες ένα πουλάκι, ένα μικρό σπουργίτι, το οποίο χαιδεύα και έσφιγγα στην παλάμη μου για μια ολοκληρωμένη μέρα και που όμως με δάκρυα στα μάτια ανακάλυπτα ότι θα πέθαινε μέχρι το βράδυ.

Έβλεπα τη χαρά σου σαν έβρεχε, και την αγωνία σου που κοίταζες τον ουρανό όταν περιμένες βροχή για τα σπαρτά σου.

Μόνη σου έννοια ήταν να στείλει ο Θεός τις ευλογίες του για καλή σοδειά. Να υπάρχει ένα ζεστό πιάτο φαγητού για τα παιδιά σου και νερό που κουβαλούσατε από τη βρύση. Να έχουν καθαρά και ζεστά ρούχα καθώς και ένα ζευγάρι γερά παπούτσια για τους κρύους χειμώνες.

Χαιρόσουν σαν τα βλέπεις μέρα με τη μέρα να ανθίζουν όπως τα τριαντάφυλλα. Χαρούμενα προσώπακια με ροδοκόκκινα μάγουλα όλο υγεία. Να εργάζονται ακούραστα στο σχολείο, στο σπίτι και στους αγρούς, δίνοντας ένα χέρι για να σηκώσουν μαζί σου το οικονομικό βάρος της μεγάλης οικογένειας. Να γίνονται το καμάρι σου με την καλή τους διαγωγή και τις επιτυχίες τους στο σχολείο. Να ακούεις επαίνους για την καλωσύνη και προκοπή τους από δασκάλους και χωριανούς.

Και ξαφνικά ο ήλιος έδυσε και ήρθε το σκοτάδι. Έρχονται μέρες δύσκολες και μήνες οργισμένοι. Φυσάει λυσοσασμένος άνεμος και διώχνει τα παιδιά σου. Αγγλία, Αυστρία Καναδά και ένα μόνο στην Κύπρο. Γοναπιστός παρακαλώ και κλαίω νύχτα μέρα. Εισάκουσε με το φτωχό και ταπεινό σου δούλο. Λυπήσου με Αρχάγγελε, πρόσεχε τα παιδιά μου. Νάσαι πάντα ο ίσκιος τους, άγγελος φύλακας τους. Μην και μου κακοπάθουνε και ας πάρεις τη ψυχή μου.

Κι ο άγγελος σε άκουσε και σου δωσε κουράγιο. Σαν κυπαρίσσι αγέρωχο αλύγιτος στεκόσουν. Σαν βράχος ήσουν δυνατός και έμεινες εις τον τόπο.

Ναι πατέρα μου δέκτηκες τη μοίρα σου όπως όλοι οι άλλοι που κληθήθηκαν από την τουρκική εισβολή και άφησες στο Θεό όλες του τις αγωνίες και τον πόνο. Άρχισες ένα άλλο αγώνα, πικρό σκληρό, αδυσώπητο. Να κάθεσαι στο τραπέζι κοιτάζοντας τις αδειανές καρέκλες των παιδιών σου. Να αφουγκράζεσαι τη σωπή για να ακούσεις τις χαρούμενες φωνούλες τους. Να μιλάς με τις φωτογραφίες τους και να μην τολμάς να ξεστρώσεις τα κρεβατάκια τους περιμένοντας την επιστροφή τους. Να μην μετακινάς τα παιχνίδια και τα βιβλία τους για να τα

βρουν στη θέση τους. Να ανοίγεις την πόρτα μήπως και τα δεις να παίζουν ποδόσφαιρο στο δρόμο και να βλέπεις απέναντι τις κόκκινες τουρκικές σημαίες. Να κοιμάσαι τις νύχτες και να ζεις μαζί τους στα όνειρά σου. Να απλώνεις τα χέρια σου για να τα αγκαλιάσεις και να ξυπνάς διότι άγγιζες τον τοίχο. Να ψάχνεις κανένα χωριανό για να πεις καλημέρα και να βλέπεις απέναντι το μνημείο του Κεμάλ Ατατούρκ. Να διερωτάσαι τι έπαθε και δεν ακούγεται η καμπάνα και να θυμάσαι ότι ούτε ιερέας δεν υπάρχει. Να ακούεις αυτοκίνητο να περνά και να τρέχεις να δεις μήπως σου ήρθαν επισκέψεις για κάποια καλή είδηση. Να κάνεις μήνες να δεις τα παιδιά σου και να πηγαίνεις στο οδόφραγμα μήπως και δεις, ακούσεις κάτι γι' αυτούς. Να επιστρέφεις κατάκοπος και πικραμένος, γιατί ολόκληρες ώρες εκεί δεν είδες κάποιο δικό σου, ούτε σε άφησαν να πλησιάσεις.

Κι όμως ο Αρχάγγελος Μιχαήλ στον οποίο προσευχόσουν, εκκλησιάζόσουν κάθε Κυριακή, καθαρίζεις με τη μητέρα μου την εκκλησία του και έψαλλες κατά τη λειτουργία, σε έκανε αλύγιστο. Σου έδωσε δύναμη να βοηθάς τους αδύνατους και γεροντότερους, να διανέμεις τα τρόφιμα του Ερυθρού Σταυρού, να στέκεσαι εμπόδιο για να μην χαλαστούν όλα τα σπύρια του χωριού από τους Τούρκους στρατιώτες, να ενεργήσεις μαζί με τη μητέρα μου να καθαριστεί και να παραδοθεί η εκκλησία της Παναγίας της Καμπυλής από τους Τούρκους ξανά στους Μαρωνίτες, να φιλοξενείς όποιο ξένο επισκεπτόταν το χωριό και τόσο άλλα.

Αλλά η μοίρα σου επεφύλασσε και κάτι χειρότερο. Να χάσεις το μορφονιό σου Μισιέλ σε τόσο

νεαρή ηλικία, ακριβώς τότε που τον είχαν τόσο ανάγκη η γυναίκα του και τα μωρά του. Κλάψατε, θρηνήσατε μαζί με τη μητέρα μου και έγινε ακόμη μεγαλύτερη η φυλακή σας και τόσο βαριά, που δεν είχατε την όρεξη να βγείτε έξω από το σπίτι σας για πολύ καιρό. Τελικά δεκτήκατε το σταυρό σας και γίνατε ακόμη δυνατότεροι.

Πόσο στερηθήκατε τα παιδιά σας και πόσο σας στερηθήκαμε εμείς! Θυμάμαι την απόνωσή σας όταν περνούσαν βδομάδες και μήνες χωρίς να σας επισκέπτεται κανένας στο χωριό. Ακόμη και τα Χριστούγεννα και το Πάσχα, μένατε δύο άτομα μόνοι σας διότι οι άλλοι εγκλωβισμένοι έρχονταν στα παιδιά τους και δεν θέλατε να κλείσει η εκκλησία και να μείνει αλειτούργητη. Ήταν για σας μια θυσία αλλά συνάμα και μια μεγάλη φυλακή. Η χαρά σας όμως ακόμη μεγαλύτερη γιατί κάνατε το καθήκον σας.

Κι όμως μας έφυγες τόσο αναπάντεχα. Σε χρόνο ανυποψίαστο, την ώρα που οι γιατροί μας διαβεβαίωναν ότι ξεπέρασες τον κίνδυνο και δεν μας άφησαν να ξενυχτήσουμε κοντά σου, εσύ προγραμματίζεις το μεγάλο σου ταξίδι. Μόνος, γιατί ήσουν πάντα τόσο περήφανος που δεν ήθελες να ταλαιπωρήσεις κανένα με την σύντομη αρρώστια σου. Πόσο λυπούμαι πατέρα που μετά την ελεύθερη διακίνηση εσύ δεν έζησες για να δεις τουλάχιστο και να χαρείς με όσους επισκέπτονται το χωριό σήμερα, κι ας είναι μόνο μια φορά τη βδομάδα. Και πόσο θάθελα να ζήσεις να δεις να καρποφορούν οι κόπιοι σου και οι θυσίες σου αν ο Θεός μας αξιώσει κι' εμάς να ζήσουμε τη συνολική λύση του κυπριακού και την πολυπόθητη επιστροφή μας στο χωριό που τόσο αγάπησες και έβρεξες με τον ιδρώτα σου την κάθε του σπιθαμή.

Ίσως όμως αυτές οι επιθυμίες να παρηγορούν μόνο τους ζωντανούς. Είμαι βέβαιη ότι για τους νεκρούς υπάρχουν άλλοι νόμοι. Τώρα είναι η σειρά σου να σου ψάλλουν οι αρχάγγελοι όπως εσύ έψαλλες στην επίγεια ζωή σου, υμνολογώντας το Θεό με ειδικούς ψαλμούς σε κάθε γιορτή, στην σκλαβωμένη εκκλησία του χωριού μας όπως ο μόνος ελεύθερος ήταν ο Αρχάγγελος Μιχαήλ που με τα φτερά του μπορούσε να πετάξει όπου επιθυμούσε. Είναι κι' αυτού η σειρά του να σε υπηρετήσει και να σε δικαιώσει όπως κι' εσύ τον υπηρετήσες τόσα χρόνια μη αφήνοντας να περάσει μέρα της σαρακοστής χωρίς να κάνεις τις στάσεις του Χριστού κάθε βράδυ, εφόσον οι ιερείς για τις καθημερινές ήταν πολυτέλεια για σας. Τώρα πια δεν είσαι σκλαβωμένος αλλά ούτε και υπάρχει περιορισμός και έλεγχος στη διακίνησή σου. Η ψυχή σου πτεροπετά ελεύθερα όπου επιθυμεί χωρίς σύνορα και στρατούς.

Αιώνια σου η μνήμη!

Της Ηλιάνας Α. Μούσα

Τα Χριστούγεννα, όπως είναι ευρέως γνωστό, αποτελούν την ομορφότερη γιορτή της Χριστιανοσύνης. Ολόκληρη η πλάση γιορτάζει και οι απανταχού Χριστιανοί υποδέχονται με κάθε λαμπρότητα τη γέννηση του θείου βρέφους.

Εν όψει Χριστουγέννων λοιπόν, στον Κορμακίτη οι προετοιμασίες για την υποδοχή του θεανθρώπου άρχιζαν από νωρίς και κορυφώνονταν στις 25 Δεκεμβρίου, για να ακολουθήσουν οι εορτασμοί για την Πρωτοχρονιά και τα Φώτα.

εκκλησία του χωριού ακόμη και σήμερα, κατά τη διάρκεια της περιόδου των Χριστουγέννων.

Επιπλέον, την περίοδο πριν από τα Χριστούγεννα οι νοικοκυρές καθάριζαν τα σπίτια τους με κάθε λεπτομέρεια και προμηθεύονταν όλα τα απαραίτητα υλικά για το ζύμωμα των παραδοσιακών σταυροκούλουρων που θα ακολουθούσε. Οι άντρες μάζευαν τα ξύλα («κάτσαρα») που θα χρησιμοποιούσαν για το άναμμα του φούρνου. Κοντά στην παραμονή των Χριστουγέννων άσπριζαν οι νοικοκυρές το σησάμι και στις 24 Δεκεμβρίου συνήθως, ζύμωναν τα κουλουρία τους. Κάθε χρόνο τέτοιες μέρες όλοι

για το μεγάλο γιορτινό τραπέζι. Από το τραπέζι δεν έλειπε φυσικά η σούβλα αλλά και πολλά άλλα σπιτικά εδέσματα, όπως μακαρόνια του στερκού, κολοκάσι με κουπέπια κλπ.

Την επομένη των Χριστουγέννων, ημέρα της Παναγίας, γινόταν επίσημη Θεία Λειτουργία το πρωί, όπου και πάλι συμμετείχε όλο το χωριό. Συνήθως αυτή τη μέρα ο κόσμος φορούσε καινούρια ρούχα για να παραστεί στη Λειτουργία. Στην εκκλησία κάθονταν μπροστά οι μαθητές του σχολείου και πιο πίσω οι γυναίκες της Αδελφοσύνης. Στη λιτανεία που γινόταν μετά, ακολουθούσαν η ίδια σειρά: οι μαθητές

της μέρας, τα παιδιά γύριζαν από σπίτι σε σπίτι, με το πουτζί τους κρεμασμένο στον ώμο, για να ευχηθούν «Χρόνια Πολλά» και να μαζέψουν την πουλουστρίνα τους.

Φώτα

Την παραμονή των Φώτων οι νοικοκυρές έφτιαχναν τα παραδοσιακά ξεροτιάνα ή αλλιώς τα γνωστά «ζλεπε» (τηγανιτό ζυμάρι που μοιάζει με λοκουμάδες, αλλά που έχουν ακανόνιστο μακρουλό σχήμα και τρώγονται με μέλι ή ζάχαρη). Το βράδυ της παραμονής, έριχναν μερικά ξεροτιάνα στις στέγες των σπιτιών τους για να φάνε οι καλικάντζαροι και να φύγουν.

Εν όψει Χριστουγέννων...

Χριστούγεννα

Η επίσημη περίοδος των Χριστουγέννων για τους Μαρωνίτες ξεκινούσε στις 12 Δεκεμβρίου, οπότε ήταν και οι σήκωσες των Χριστουγέννων. Από τις 13 Δεκεμβρίου άρχιζαν οι ηστέιες (για όσους νήστευαν), όλες οι προετοιμασίες για τη μεγάλη γιορτή και φυσικά τα εσπερινά των Χριστουγέννων. Όλος ο κόσμος του χωριού συμμετείχε κάθε βράδυ στον Εσπερινό μέχρι και τη μέρα των Χριστουγέννων. Αρκετοί μάλιστα ήταν εκείνοι που μας είπαν ότι κύριο χαρακτηριστικό των εσπερινών των Χριστουγέννων ήταν οι ωραίες ψαλμωδίες που δεν ακούγονταν σε καμιά άλλη περίοδο του χρόνου (το γνωστό «Χάλελ»).

Δυο – τρεις μέρες μετά την έναρξη των Εσπερινών, οι σεβαστές καλογριές του χωριού ετοίμαζαν τη φάτνη στη μεγάλη εκκλησία του Αγίου Γεωργίου. Ήταν ουσιαστικά μια μικρογραφία της Βηθλεέμ και της σπηλιάς όπου γεννήθηκε ο μικρός Χριστός. Όλα τα αγάλματα και τα υλικά που χρησιμοποιούνταν για την αναπαράσταση ήταν πραγματικά εξαιρετικά και όλοι όσοι είχαν την τύχη να δουν τη φάτνη του Κορμακίτη από κοντά, έχουν παραδεχτεί ότι αναμφίβολα πρόκειται για μια από τις ωραιότερες φάτνες που στήνονται τα Χριστούγεννα. Αξίζει να σημειωθεί ότι τις μέρες των Χριστουγέννων από τη φάτνη έλειπαν τα αγάλματα των τριών μάγων, τα οποία προσθέτονταν την Πρωτοχρονιά, αφού οι μάγοι έφτασαν στη σπηλιά όπου γεννήθηκε ο Χριστός, κάποιες μέρες αργότερα. Την ίδια φάτνη μπορεί να βρει κανείς στην

σχεδόν οι φούρνοι του χωριού ήταν αναμμένοι και σε ολόκληρο το χωριό μοσχομύριζε φρεσκοψημένο σταυροκούλουρο. Όλες αυτές οι προετοιμασίες – το άναμμα των φούρνων, η καμπάνια του χωριού που χτυπούσε κάθε βράδυ για τα εσπερινά – δημιουργούσαν μια ωραία ατμόσφαιρα κι έδιναν το μήνυμα ότι πλησίαζαν Χριστούγεννα, κάτι που δυστυχώς λείπει από τις μέρες μας.

Σε κάποια σπίτια του χωριού στόλιζαν και χριστουγεννιάτικο δέντρο. Τα δέντρα που στόλιζαν τότε ήταν αληθινά, γι' αυτό και στολιζόνταν με απλά στολίδια και λαμπάκια, μια μόνο βδομάδα πριν από τα Χριστούγεννα για να μη μαραθούν. Το άφηναν στολισμένο μέχρι την επομένη των Φώτων, όπως συμβαίνει και σήμερα.

Την παραμονή των Χριστουγέννων τα παιδιά γύριζαν τα σπίτια και έλεγαν τα κάλαντα και οι νοικοκύρηδες τους έδιναν λεφτά, ότι είχε ο καθένας. Τα μεσάνυχτα γινόταν η Θεία Λειτουργία των Χριστουγέννων, μετά το τέλος της οποίας οι πιστοί αφού αντάλλαζαν ευχές μεταξύ τους πήγαιναν σπίτι για την παραδοσιακή σούπα. Θεία Λειτουργία υπήρχε όπως και τώρα και τη μέρα των Χριστουγέννων με πιο μικρή προσέλευση κόσμου, αφού οι περισσότεροι συμμετείχαν σε εκείνη που γινόταν τα μεσάνυχτα.

Τη μέρα των Χριστουγέννων τα παιδιά γύριζαν από σπίτι σε σπίτι, σε παππούδες, γιαγιάδες κλπ., για να ευχηθούν τα «Καλά Γενέθλια» και να πάρουν την απάντησή «Αξιούστε».

Το μεσημέρι των Χριστουγέννων μαζεύονταν όλη η οικογένεια σε ένα σπίτι

μπροστά, οι γυναίκες της Αδελφοσύνης μετά και πιο πίσω οι υπόλοιποι. Κάποιες από τις κοπέλες της Αδελφοσύνης που ήταν μπροστά κρατούσαν και τα λάβαρα της οργάνωσης.

Πρωτοχρονιά

Τη μεγάλη γιορτή των Χριστουγέννων ακολουθούσαν οι ετοιμασίες για την υποδοχή του νέου έτους. Την παραμονή της Πρωτοχρονιάς οι νοικοκυρές έφτιαχναν τη βασιλόπιττα. Χρησιμοποιούσαν ζύμη ψωμιού για να την φτιάξουν και απλώς έβαζαν μέσα ένα σελίνι.

Τη νύχτα της παραμονής μαζεύονταν η οικογένεια. Δεν είχαν τηλεόραση τότε κι έτσι μαζεύονταν όλοι γύρω από το τζάκι και περνούσαν το βράδυ τους κουβεντιάζοντας και κάνοντας αστεία μεταξύ τους. Πολλές φορές έπαιζαν και διάφορα παιχνίδια με τα χαρτιά ή έκαναν «Αη Βασίλη βασιλιά...» στο τζάκι. Πετούσαν ένα φύλλο ελιάς και έλεγαν: «Αη Βασίλη βασιλιά δείξε τζιαι φανέρωσε αν μ' αγαπά ο ...τάδε...». Εάν το φύλλο της ελιάς καιγόταν σήμαινε ότι ο τάδε δεν την / τον αγαπά, εάν όμως το φύλλο «αναπηδούσε» τότε την / τον αγαπά.

Έναν άλλο έθιμο που είχαν για την παραμονή της Πρωτοχρονιάς ήταν το φτιάξιμο κολλύβων. Έφτιαχναν κόλλυβα, για να μηνησύνουν τον παλιό χρόνο που έφευγε.

Τη μέρα της Πρωτοχρονιάς όλοι οι κάτοικοι πήγαιναν εκκλησία για τη Θεία Λειτουργία και αργότερα κατά τη διάρκεια

Χαρακτηριστικά έλεγαν πετώντας τα: «Τισίν τισίν λουκάνικο κομμάτι ξεροτιάνα να φάσιν τζιαι να φύουσιν».

Τη μέρα των Φώτων όλοι οι χωριανοί πήγαιναν εκκλησία το πρωί. Όπως ακριβώς γίνεται και σήμερα τέτοια μέρα, όλοι έπαιρναν μαζί τους μια μπουκάλα με νερό για να την ευλογήσει ο ιερέας και να πάρουν στο σπίτι τους το αγιασμένο νερό να το έχουν για κάθε ενδεχόμενο.

Μετά το τέλος της Θείας Λειτουργίας οι δύο ιερείς του χωριού τότε, ο πάτερ Αντούν και ο πάτερ Χαννίσης, γύριζαν όλα ανεξαιρέτως τα σπίτια του χωριού για να καλαντίσουν. Συνήθως, σύμφωνα με κατοίκους εκείνης της εποχής του Κορμακίτη, ο πάτερ Αντούν γύριζε με μια ομάδα παιδιών στα σπίτια της πάνω γειτονιάς του χωριού, και ο πάτερ Χαννίσης με μια άλλη ομάδα παιδιών γύριζε στα σπίτια της κάτω γειτονιάς. Κάθε οικογένεια βρισκόταν στο σπίτι της, όλα τα σπίτια του χωριού ήταν ανοιχτά περιμένοντας τον ιερέα. Τα παιδιά μαζί με τον ιερέα έψελναν τον χαρακτηριστικό ψαλμό των Φώτων. Μετά το καλάντισμα τα μέλη της οικογένειας προσκυνούσαν τον Σταυρό που κρατούσε ο ιερέας και ακολουθώντας, οι νοικοκυρές έδιναν ξεροτιάνα στον ιερέα και στα παιδιά που τον συνόδευαν.

Κάπως έτσι γιόρταζαν κάποια χρόνια πριν στον Κορμακίτη τα Χριστούγεννα. Απλά, και χωρίς πολλά υλικά αγαθά, δίνοντας έμφαση στις ανθρώπινες σχέσεις και στο θεσμό της οικογένειας, στο θρησκευτικό χαρακτήρα και στο πραγματικό νόημα της γέννησης του Χριστού. Ένα νόημα που δυστυχώς σήμερα έχουμε χάσει με την εμπορικότητα που έχει δοθεί στις γιορτές των Χριστουγέννων.

SINGWAYS
AFFORDABLE
LUXURY

Nicosia: 20-22, 28th October Str., 2414 Makedonitissa, t. 22658268, Pafos: Mesoyis Avenue, t. 26923501, Dherynia: 5380, 66 Eleftherias Street, t. 23821080, Larnaca: Yiannou Kranidioti 2, shop 1, Larnaca 6045, t. 24669688

MOTORAMA

Address: Pericleous 106
 Telephone: 2244 1660
 Mobile: 99622407, 9961 1473, 99653409
 Fax: 2244 1661

E-mail: motorama@cytanet.com.cy
 Website: www.motorama.cyauto.cy
 Website: www.motorama.com.cy

Sallou ou Tcalmou

ΕΝΘΕΤΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ «ΤΥΠΟΣ» ΣΤΗΝ

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΜΑΡΩΝΙΤΙΚΗ ΑΡΑΒΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

SARET LL DEKSIOSI TEL LIVANO

Kafia xtir gbarie

Saret ll 22 tell shaxr ta katcaa ll deksiosi tell presvia tell livano. Ssine shocol sar fill Hilton Park u axxoulla jet xtir tynnie u xtir gparie. Kan u ll Iskof Soueif.

KANT MBXAOUSHE KOULLA LLI GBARIE TEL MAPPA

Etimisan l' Yiorko tel Pela ou l' Yiorko tel Spartalli

Xnain mil catak dokses tel mappa tel Maronites out el Kypro koulla, marxoum Yiorko tel Pela ou Yiorko tel Spartalli etimithikan fi gbire ekdilosu ta saret 10 tel Detjevri mil Syndesmo tel Palemaxous tel Mtine. L' ekdilosu saret axxok l' Laiki Sporting Club ou kand taxt mil Ypourgo Ygias Dr Xristo Patsalide. Fil ekdilosu kanou parontes koulla l' gbarie tel mappa out el athlitismo tel Kypro ou koullon l' pextaraes ta katcou mil Ky-priaka gipeda l' teleftea 40 xazir snin. Mannaxki phan Kaiafa, Kanari, Xaralambous, Pepi, Koko Antoniou, Savide mil Omonia, Markou, Antoniou, Partakki, Ioannou mil Apoel, Efthimiade, Papetta, Faketti mil Olympiako ou xtir oxar ta xallou istoria.

Fil ekdilosu raxou ou xtir oulat mil Palemaxous tel Kormatjiti ma nesfanon. Mallou xazir tlix trapezia ou kanou mil aoufa xtir xost l' ethousa. L' plaketa pshan marxoum Yiorko tel Pela miskita pindou Annita. Saret ou klirosi ou exen doro ta ekerdisan palemaxi tel Kormatjiti toux fi exen mil oulat tel allik tankitlou totes tavakca l' aeroplano tel Helios. Tlix mnallik l' oulat kanou axxost ou miskou dora mil Syndesmo Palemaxon tel Mtine.

SARU

TOMBOULA ANTAXT L' SYLLOGO

Troukain host l shaxr ta katca saret Tomboula andaxt l' syllogo tel Kormatjiti. L proedro ou l oxar l' oulat tel Symvoulio kalou pos mal Tomboula koullon l' nes tel deca lixon l' efkeria te iltekou ou te akcatou fitte tisfeci exen modca, te ishtecelou mal Tomboula out e itca-shou. Mi ta pittitfada l Tomboula ou istera Emma tel Shailo ta el poufetjina tel syllogo lixa l' souvlakia etima ou antakanni l' ikl ou l' diaskedasi. Xtir ness kiacajibon ada shocol ou pirouxou taxt opote fia tomboula. Trik mal trik kiki-throu ou pikafou ou fitte pparaes psha l' syllogo.

EKDILOSI MIL NESFAN TEL SAMATO

Xtir tinie Itaket fil ekdilosu ta savet l' Kinisi Tel Nesfan tel Samato axxoulla l sinema tel Pallas. L' ekdilosu kand afieromeni fil catak shcal takandishtcel l' tinie l' Samato prin mil polemo. Min-parra l' ethousa kanfia arkalio, kanfia regalia tel skarparies, kanfia ergalia tel insan ta kanisai skekin ou kanfia ou regalia tel shlele. Kanfia paca ou kamposa shayia tel ikl mixl koullourodikia mal casel, pourekka, ou pittes. Fil ekdilosu xkiet prota Monika tel Despoti ta e l' proedro tel nesfan ou istera xka ou l' Ypourgo Eksoterikon Marko Kyprianou tan l' episimo mcazoum. Xok l' skini kanfia xtir raks ou caneni. Xost allik takanyiriksou ou kanicannou kanou ou oulat ou pnat tel Politistiko Omilo Arkangelo Mixael.

Ένα αλφάβητο

για την Κυπριακή Μαρωνιτική Αραβική

Του
**Αλεξάντερ
Μποργκ**

Τμήμα Εβραϊκής
Γλώσσας
Πανεπιστήμιο
Ben Gurion-
Negev

Η Κυπριακή Μαρωνιτική Αραβική είναι ένα ιδιαίτερο παραδοσιακό τοπικό ιδίωμα που ομιλείται από τους κατοίκους του χωριού Κορμακίτης στη Βορειοδυτική Κύπρο. Παρά την αδιαμφισβήτητη αραβική της προέλευση, η τοπική αυτή διάλεκτος εξελίχθηκε ανεξάρτητα, από τον καιρό του Μεσαίωνα, μέσα σε ένα ελληνόγλωσσο περιβάλλον. Ωστόσο, η αυτόνομη ανάπτυξη της φαίνεται πως έχει αρχίσει πριν από τη μεταφορά της στον Κυπριακό χώρο. Έτσι το φωνητικό σύστημα της ΚΜΑ παρουσιάζει, από την άποψη της Αραβικής, ένα μοναδικό χαρακτηριστικό γνώρισμα: την απουσία του ηχηρού υπερωικού εξακολουθητικού συμφώνου *gayn*. Το σημερινό 'ayn στην ΚΜΑ είναι η αντανάκλαση της συγχώνευσης του Αραβικού *gayn* και του 'ayn.

Μέσα στο Ελληνικό κοινωνικο-πολιτιστικό της περιβάλλον, η ΚΜΑ έχει επίσης προσλάβει ένα σύνολο φωνολογικών,

μορφολογικών και λεξιλογικών χαρακτηριστικών τα οποία είναι ακατανόητα στους Αραβόφωνους. Έχοντας την ιστορική της ανάπτυξη μακριά από την οικογένεια των Αραβικών διαλέκτων και τα μη αραβικά χαρακτηριστικά που προσέλαβε μέσω της γλωσσικής επαφής, η ΚΜΑ απέκτησε την ιδιότητα μιας ανεξάρτητης γλώσσας, μοιάζοντας από την άποψη αυτή, με άλλα περιφερειακά τοπικά ιδιώματα της Αραβικής: Ισπανικά αραβικά, Μαλτέζικα, Ανατολικά αραβικά κλπ.

Με δεδομένη την αναλογικά μικρή ομιλούσα κοινότητά της, γίνεται φανερό ότι η διάσωση της ΚΜΑ δεν μπορεί να εγγυηθεί δια μέσου της γενεαλογικής μεταβίβασης όπως συνέβαινε στο παρελθόν, ειδικότερα από τότε που όλοι οι ομιλούντες την ΚΜΑ χειρίζονται με άνεση την Ελληνική, και υπάρχει ο κίνδυνος να μεταποισθούν σ' αυτή την πλειοψηφούσα γλώσσα στις προσεχείς δεκαετίες. Η Κοινότητα όμως της ΚΜΑ έχει αποφασίσει να καλλιεργήσει τη γλώσσα της και ως ένα γρα-

πτό μέσο έκφρασης, και το αλφάβητο που ακολουθεί προτείνεται για το σκοπό αυτό:

A, a - B, b - C, c - D, d - Δ, δ - E, e - F, f - G, g [or G, gl] - X, x - I, i - J, j - K, k - L, l - M, m - N, n - O, o - P, p - R, r - S, s - T, t - Θ, θ - U, u - V, v - W, w - Y, y - Z, z.

Το ηχητικό σύστημα της ΚΜΑ αποτελείται από ένα σύνολο δεκαοχτώ συμφώνων, πέντε μονοφθόγγων (φωνηέντων) και πέντε δίφθογγων. Το αλφάβητο που προτείνεται εδώ περιλαμβάνει επίσης σύμβολα από ήχους που υπάρχουν αποκλειστικά στα ελληνοκυπριακά, όπως το < c > και το < g >, που αντιστοιχούν ηχητικά με τα σύμβολα του Διεθνούς Φωνητικού Αλφαβήτου [tʃ] και [ŋtʃ].

Επειδή, αντίθετα από τις περισσότερες αραβικές διαλέκτους, η ΚΜΑ δεν έχει μακρά φωνήεντα, έχει διατηρήσει τα μακρά στοιχεία στα σύμφωνα. Μακρά σύμφωνα αναπαριστώνται μέσω διπλασια-

σμού, ο οποίος στην ΚΜΑ είναι μορφολογικά και συντακτικά ενδεικτικός: *kad-der* (αυτός μέτρησε) *t-tarḡ* (το δρόμο)[*tarḡ*=δρόμος]. Έτσι, για παράδειγμα, στη δεύτερη λέξη, ο διπλασιασμός του αρχικού συμφώνου δείχνει την παρουσία του οριστικού άρθρου.

Τονισμός της λέξης στην ΚΜΑ υπάρχει οπουδήποτε στα Αραβικά εμφανίζεται μακρά συλλαβή. Στην ΚΜΑ ο τόνος πέφτει τις περισσότερες φορές στην πρότελευταία συλλαβή και δε χρειάζεται να δείχνεται σ' αυτή τη θέση. Εισηγούμαι εδώ, ο τονισμός να περιορίζεται στις περιπτώσεις που πέφτει στην αρχική ή στην τελευταία συλλαβή: *rkinykter maxtur*... Οι δίφθογγοι μπορούν καλύτερα να αναπαρασταθούν με το φωνήεν + το ημίφωνο [y] και [w]: *rayt*(σπίτι), *yaḡm*(σήμερα), καθώς η ακολουθία [ai] και [au] συγκρατιέται καλύτερα από δι-σύλλαβες ενότητες: *xaity*=ο αδελφός μου (τρεις συλλαβές), *naus* = τοποθεσία (δύο συλλαβές).

ΚΛΙΣΗ ΡΗΜΑΤΩΝ

Ρίρνι = εγώ κτίζω

Ενεστώτας

Ana rirni = εγώ κτίζω
Int pittipni = εσύ κτίζεις
Inti pittipni = εσύ κτίζεις (θηλ)
Ouo rkipni = αυτός κτίζει
Ie pittipni = αυτή κτίζει
Naxni mannipni = εμείς κτίζουμε
Intou pittipnou = εσείς κτίζετε
Innen rkipnou = αυτοί κτίζουν

Παρατατικός

Ana koundipni = εγώ έκτιζα
Int koundipni = εσύ έκτιζες
Inti kountipni = εσύ έκτιζες (θηλ)
Ouo kanyipni = αυτός έκτιζε
Ie kandipni = αυτή έκτιζε
Naxni kouannipni = εμείς κτίζαμε
Intou koundipnou = εσείς κτίζατε
Innen kanyipnou = αυτοί, αυτές, αυτά έκτιζαν

Μέλλοντας

Ana ttarpi = εγώ θα κτίσω
Int ttatipni = εσύ θα κτίσεις
Inti ttatipni = εσύ θα κτίσεις (θηλ)
Ouo tteipni = αυτός θα κτίσει
Ie ttatipni = αυτή θα κτίσει
Naxni ttannipni = εμείς θα κτίσουμε
Intou ttatipnou = εσείς θα κτίσετε
Innen tteipnou = αυτοί, αυτές, αυτά θα κτίσουν

Αόριστος

Ana rnait = εγώ έκτισα
Int rnait = εσύ έκτισες
Inti rnaiti = εσύ έκτισες (θηλ)
Ouo rna = αυτός έκτισε
Ie rniet = αυτή έκτισε
Naxni rnaina = εμείς κτίσαμε
Intou rnaitou = εσείς κτίσατε
Innen rnou = αυτοί, αυτές, αυτά έκτισαν

Υποθετικός παρατατικός

Ana kountarpi = εγώ θα έκτιζα
Int kountattipni = εσύ θα έκτιζες
Inti kountattipni = εσύ θα έκτιζες (θηλ)
Ouo kanteipni = αυτός θα έκτιζε
Ie kantattipni = αυτή θα έκτιζε
Naxni kountannipni = εμείς θα κτίζαμε
Intou kountattipnou = εσείς θα κτίζατε
Innen kanteipnou = αυτοί, αυτές, αυτά θα έκτιζαν

Προστακτική

Int rni = εσύ κτίσε
Inti rni = εσύ κτίσε (θηλ)
Intou rnou = εσείς κτίστε

Μετοχή

mirni = κτισμένος
mirnie = κτισμένη
mirmin = κτισμένοι, κτισμένες, κτισμένα
L rne = το κτίσιμο

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Naxni mannipni pait jdit.
= Εμείς χτίζουμε σπίτι καινούργιο.

Mberto pkyipni stapl msha l xmir.
= Ο Μπέρτος χτίζει στάβλο για τους γαϊδάρους.

Ristina pittipni pait msha l pinda.
= Η Χριστίνα χτίζει σπίτι για την κόρη της.

Illikka tteipni forn tel xops.
= Ο Ηλλίκκας θα χτίσει φούρνο του ψωμιού.

Elengou ttattipni konn tel jej.
= Η Ελεγκού θα χτίσει ορνιθώνα.

Peppi rna cashrin moydad.
= Ο Πεππής έχτισε είκοσι νησικιές (τζάκια).

Yiapati piri teipni exte pirke.
= Ο πατέρας μου θέλει να χτίσει μια δεξαμενή.

Abouna Lies rna exen Ter .
= Ο πάτερ Ηλίας έχτισε ένα Μοναστήρι.

Pappouti kanteipni exen rodo msha l foul.
= Ο παππούς μου θα έχτιζε ένα ροδό για τα κουκιά.

Pipni ou paxreb.
= Χτίζω και χαλώ.

Exla rnoulla kotjam pait.
= Οι γονείς της τής έχτισαν τόσο μεγάλο σπίτι.

Paca ma tfada mi l rne.
= Ακόμη δεν τέλειωσε από το χτίσιμο.

Pkyipni pkyipni ou ma pkyitfada.
= Χτίζει χτίζει και δεν τελειώνει.

Ttannipni stiadi msha l xouarif.
= Θα χτίσουμε υπόστεγο για τα πρόβατα.

Spirta taileb lli knisoua tel Cadra .
= Ο Σπίρτας διόρθωσε το εκκλησάκι της Παναγίας.

L exen pkyipni ou l axar pkyiaxreb.
= Ο ένας χτίζει και ο άλλος χαλά.

Exilna kannyipnou ma l yjar ou lli dkian.
= Οι γονείς μας έχτιζαν με πέτρες και αχυροπηλό.

Ttereza rniet garage msha l siyiara.
= Η Τερέζα έχτισε γκαραζ για το αυτοκίνητο.

ΣΤΟΝ ΕΤΗΣΙΟ ΧΟΡΟ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΠΑΛΑΙΜΑΧΩΝ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Ποδοσφαιρικές τιμές για την κοινότητα

Δύο από τις παλιές δόξες του Μαρωνιτικού αλλά και Κυπριακού ποδοσφαίρου τιμήθηκαν σε συνεστιάση που οργάνωσε για να εορταστούν τα 15χρονα του, ο Σύνδεσμος Παλαίμαχων Ποδοσφαιριστών Λευκωσίας. Σε μια λαμπρή εκδήλωση που έγινε στους χώρους του Αθλητικού Κέντρου της Λαϊκής Τράπεζας στα Λατσιά, στην παρουσία του έντιμου Υπουργού Υγείας κυρίου Χρίστου Πατσαλίδη, της ηγεσίας όλων των Αθλητικών Οργανώσεων του τόπου αλλά και της αφρόκρεμας του κυπριακού ποδοσφαίρου της περιόδου 1950-1990, τιμήθηκαν για την προσφορά τους στο κυπριακό ποδόσφαιρο, μεταξύ άλλων, ο αείμνηστος άσος του Ολυμπιακού Λευκωσίας Γιώργος Χατζηκωνσταντής και ο παλαιμάχος άσος του Κορμακίτη και νυν πρόεδρος του Ομίλου Παλαίμαχων Κορμακίτη και μέλος του Δ.Σ. του Συνδέσμου Παλαίμαχων Λευκωσίας Γιώργος Σπαρτάλης.

Στη συνεστιάση έδωσε το παρόν της μεγάλη αντιπροσωπεία παλαίμαχων ποδοσφαιριστών του Κορμακίτη μετά των συζύγων τους. Την αναμνηστική πλακέτα για τον αείμνηστο Γιώργο Χατζηκωνσταντή παρέλαβε η θυγατέρα του Αννίτα.

Μεταξύ αυτών που τιμήθηκαν ήταν οι Ανδρέας Κανάρης (Ομόνοια), Μιχάλης Χατζηπεριής (Αποελ), Γιώργος Σαββίδης (ΑΕΚ Αθηνών), Γιάννος Ιωάννου (Αποελ), Κόκος Αντωνίου (Ομόνοια) και Φακέτι (Ολυμπιακός).

ΣΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΤΟΥ ΥΠΕΞ ΜΑΡΚΟΥ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ

Εκδήλωση της Κίνησης Γυναικών Ασωμάτου

Πλήθος κόσμου παρεβρέθη σε εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε η κίνηση γυναικών Ασωμάτου στο παλιό κινηματοθέατρο Παλλας την Παρασκευή 26 Νοεμβρίου 2010. Η εκδήλωση ήταν αφιερωμένη στη ζωή στον Ασωμάτο πριν τα τραγικά γεγονότα του 1974 και κυρίως στα παλιά επαγγέλματα με τα οποία ασχολούνταν οι κάτοικοι τότε. Στον προθάλαμο του θεάτρου στήθηκαν διάφορα εργαλεία που χρησιμοποιούνταν για αυτά τα επαγγέλματα. Υπήρχαν επίσης διάφορα παραδοσιακά εδέσματα όπως κουλουράκια με το μέλι, πίτες κτλ. Στην εκδήλωση απήχθησαν ομιλίες η πρόεδρος της κίνησης κα. Μόνικα Δεσπότη και ο Υπουργός Εξωτερικών κος Μάρκος Κυπριανού υπο την αιγίδα του οποίου ήταν η όλη εκδήλωση. Στο καλλιτεχνικό μέρος της εκδήλωσης στο οποίο έλαβαν μέρος και μέλη της χορευτικής ομάδας του Πολιτιστικού Ομίλου Αρχάγγελος Μιχαήλ, παρουσιάστηκαν παραδοσιακοί χοροί και τραγούδια.

Χριστουγεννιάτικο τσάι από την Κοινοτική Χορωδία

Την Κυριακή 4 Δεκεμβρίου πραγματοποιήθηκε με επιτυχία στο ξενοδοχείο «Κλεοπάτρα» το χριστουγεννιάτικο τσάι της Κοινοτικής Χορωδίας. Υπο την διεύθυνση της κυρίας Γεωργίας Μάρκου η χορωδία τραγούδησε χριστουγεννιάτικους ύμνους και τραγούδια δημιουργώντας ένα όμορφο εορταστικό κλίμα. Αξίζει να σημειωθεί ότι στο πρόγραμμα έλαβε μέρος και η νέα χορωδία μαρωνιτόπαιδων «Η μελωδία των νέων». Η εκδήλωση, στην οποία παρεβρέθηκε και ο Αρχιεπίσκοπος Σουέηφ έληξε με παιχνίδι τόμπολας.

ΜΙΑ ΘΥΣΙΑ ΣΤΟ ΣΚΟΤΑΔΙ...

Εγκλωβισμένοι Μαρωνίτες: Μια ατέλειωτη θυσία...

Οι άνθρωποι που έδωσαν το δικό τους αγώνα. Ένα αγώνα δύσκολο, σκληρό κι αδυσώπητο, γεμάτο πίκρες και θυσίες. Αυτοί που στάθηκαν όρθιοι και αγέρωχοι για να κρατήσουν τις πύλες ανοιχτές μέχρι την πολυπόθητη επιστροφή, σαν φύσηξαν βοριάδες λυσσασμένοι και ήρθαν μέρες δύσκολες και χρόνοι οργισμένοι.

Φωτογραφίες σαν κι αυτές ας γίνουν το μνημόσυνο της θυσίας των ανθρώπων αυτών.

Έχουν χρέος ιερό οι νεότεροι, να διατηρήσουν αλώβητη και ζωντανή τη μνήμη τους, για να μπορούν να ελπίζουν!

Του
**Ανδρέα
Φραντζιά**

Παιδιά εγκλωβισμένων: Οι αφανείς... Μιά θυσία στο σκοτάδι...

Ανάμεσα στους ηλικιωμένους εγκλωβισμένους μας, διακρίνονται και 3 νεαρά παιδιά: οι Αντώνης, Κάρολος, Μαρία...

Οι γονείς τους ήταν εγκλωβισμένοι στον Ασώματο. Οι θυσίες των παιδιών αυτών, αλλά και των όμοιων τους, που η μοίρα τους έμελλε να τα κρατήσει μακριά από τους γονείς τους, λόγω των τραγικών γεγονότων του 1974, είναι πολλαπλάσιες σε μέγεθος.

Ζούσαν τότε, τα πιο δύσκολα και καθοριστικά για το μέλλον της ζωής τους εφηβικά χρόνια.

Σε μια ηλικία τρυφερή, που είχαν ανάγκη τη γονική παρουσία, που είχαν ανάγκη τη γονική στήριξη, τη συμβουλή, την αγάπη, μια αγκαλιά, ένα φιλάκι...

Που είχαν ανάγκη το γονικό έλεγχο και προφύλαξη γιατί ήταν ευάλωτα κι εκτεθειμένα σε χίλιους μύριους κινδύνους και πειρασμούς...

Που το σπίτι τους, στην προσφυγιά, μια παλιά αποθήκη ή ένα τσίγγινο γκαράζ, να μοιάζει με ψυγείο το χειμώνα και φούρνο το καλοκαίρι...

Που 7 παιδιά στοιβάζονταν σαν σαρδέλες για να χωρέσουν να κοιμηθούν σε ένα μικρό δωμάτιο και μια μικρότερη κουζίνα που έμπαζαν από παντού...

Που σαν έβρεχε, έτρεχαν πού να τοποθετήσουν τον κουβά στο σπίτι μέσα, εκεί που έσταζε...

Που ζούσαν συχνά-πυκνά συντροφιά με κατσαρίδες και ποντίκια...

Που η κατά τ' άλλα ευυπόληπτη κοινωνία της γειτονιάς στη Λευκωσία, εθελουφλούσε, αγνώστως την ύπαρξη τους και δεν είχε την αντοχή να τους προσφέρει ένα πιάτο φακής...

Που περίμεναν το συσσίτιο από τα Ηνωμένα Έθνη, μια φορά τη βδομάδα και που ξέμεναν από τις κονοέρβες τους 3 μέρες μετά, αναμένοντας τη μάνα να φέρει λίγα ψωμιά και χαλούμια, φτιαγμένα με τα χέρια της.

Που κάποιοι 'πατριώτες' της ευρύτερης Κυπριακής κοινωνίας τα στιγμήζαν σαν προδότες, γιατί τα οδοφράγματα δεν στεκότουσαν ικανά ν' ανακόψουν τον πόθο και τη δίψα για τον τόπο που γεννήθηκαν και τους δικούς τους ανθρώπους.

Γιατί κάποιων άλλων η μικροψυχία στα οδοφράγματα, εξαντλούσε την αυστηρότητα των κανονισμών και δεν άντεχε την καμένη τη μάνα, που πρόσφερε με λαχτάρα τη στιγμή της συνάντησης με τα παιδιά της, να τους δώσει τα 2 ψωμιά και τα 5 χαλούμια για να καταλαγιάσουν την πείνα τους, μέχρι το άγνωστο επανιδείν... Κάποιες φορές τα καταστρέφανε μπροστά στα μάτια της, δίχως οίκτο και ανθρωπιά, χύνοντας δηλητήριο στην ψυχή της ταλαιπωρημένης μάνας και των ανήλικων παιδιών της...

Εμφυτεύοντας στα παιδιά το αίσθημα της ντροπής για την ταυτότητα του Μαρωνίτη και την τάση απόκρυψης της...

Που χανόταν η φυσική τους αντοχή και κάποιες φορές σωριάζονταν λιπόθυμα από τον υποσιτισμό και την υπερπροσπάθεια για διάκριση στα μαθήματα και λήψη υποτροφίας, για να μπορέσουν να πραγματώσουν το όνειρο τους για σπουδές σε πανεπιστήμια στο εξωτερικό...

Και φάνταζε τόσο ακατόρθωτο το εγχείρημα αυτό, σ' εκείνες τις δύσκολες εποχές, ειδικά στα Μαρωνιτόπαιδα.

Πραγματιώνονταν ή όχι το όνειρο, ένα είναι σίγουρο. Τα παιδιά αυτά σφυρηλάτησαν την αντοχή τους, την ωριμότητα τους, τη σοφία τους, τον ψυχισμό τους.

Στέρησαν για πάντα την αδερφική αγάπη, συμπόνια και συμπαραστάση.

Έμαθαν όμως ν' ανέχονται και τη μικρότητα των ανθρώπων.

Έμαθαν να αντιστέκονται στη σκληρότητα της κοινωνίας.

Αυτά τα παιδιά, που σαν χτυπούσε το κουδούνι του σχολείου, κι ενώ οι συμμαθητές τους έτρεχαν στην καντίνα για ένα σάντουιτς, αυτά γυρόφερναν στην αυλή του σχολείου, ξεγελώντας τον εαυτό τους και τους φίλους τους πως δεν πεινούσαν, ενώ η αλήθεια ήταν, πολυτέλεια το χαρτζιλίκι για το σάντουιτς...

Αυτά τα παιδιά, που τόσο μόνα ένοιωθαν στην αποφοίτησή τους από τα σχολεία Μέσης Εκπαίδευσης, όταν δεν είχαν δίπλα τους ένα γονιό, σαν τους απένειμε το σχολείο αριστεία κι επαίνους για την επίδοσή τους...

Που αναχωρώντας για σπουδές στο εξωτερικό, με τις τσέπες αδειανές και τον συναισθηματικό τους κόσμο πληγωμένο και συμπαραλασμένο, με την ανασφάλεια για το ταξίδι στο άγνωστο να τους κυριεύει, δεν είχαν δίπλα τους τη μάνα τους ή τον πατέρα τους για μια ευχή ή μια καλοτάξιδο, κουράγιο και καλές επιτυχίες...

Δεν είχαν που ν' ακουμπήσουν το πόνο τους και με ποιόν να μοιραστούν τη χαρά τους, αν και όταν αυτή εμφανιζόταν.

Δεν είχαν πού την κεφαλήν κλίνει σαν αρρώσταιναν...

Για τα παιδιά αυτά, δεν μετρούσε, 'η μοιρασμένη χαρά που γίνεται διπλή χαρά και η μοιρασμένη λύπη, μισή λύπη'.

Πάντα αδειανές στην καρδιά τους οι δυο θέσεις της μητέρας και του πατέρα...

Που έβλεπαν δίπλα τα συνομήλικα τους, λίγο-πολύ να μην στερούνται τίποτα ή ελάχιστα από τα πιο πάνω.

Μια ζήλεια τα συνέπαιρνε για τη μοίρα που τους έπαιζε αυτό το άσχημο παιχνίδι.

Που άκουγαν συμμαθητές και συγχωριανούς να ψιθυρίζουν με οίκτο και κάποιοι με κακεντρέχεια, ότι τ' απαρνήθηκαν οι γονείς τους... Ίσως και να είχαν δίκαιο, ποιος ξέρει; Το άκουσμα όμως αυτό έσφαζε την καρδιά των αθώων αυτών παιδιών.

Όμως, ο σπόρος της αμφισβήτησης της γονικής αγάπης, της ναυαρχίδας των αισθημάτων που καθορίζει τον αυτοσεβασμό και αυτοπεποίθηση ενός παιδιού, έμεινε άγονος και ξηράθηκε...

Η περισσή αγάπη των γονιών για τα παιδιά τους στην πρώιμη παιδική ηλικία, βγήκε νικήτρια...

Παρόλο που, σε στιγμές αδυναμίας, συχνά πυκνά αναρωτιόντουσαν με βαθύ παράπονο:

"Γιατί μάνα απαρνήθηκατε τα παιδιά σας για τον τόπο σας;

Γιατί αφήσατε τις χαρές και τις ελπίδες μας εγκλωβισμένες στο χωριό;

Μια στιγμιαία νεκρική σιγή, ταυτόχρονα με μια έκφραση απύθμενης λύπης κι ενοχής της μάνας. Ένοιωθες την ψυχή της να σχίζει και την καρδιά της να σπαράζει. Θεός ξέρει τι σκέψεις περνούσαν από το μυαλό της... «Τα παιδιά μου ή τον τόπο μου; Γιατί Θεέ μου να μου αφαιρέσεις το δικαίωμα να έχω και τα δυό»;

Η απάντηση άμεση: «Τα παιδιά μου... Όμως...

Πως μπορώ να διαγράψω με μια μονοκοτυλιά τον τόπο που γεννήθηκα, γέννησα και μεγάλωσα τα παιδιά μου; Πως μπορώ ν' αφήσω πίσω μου την μισή μου ζωή, το βίός μας, το μέλλον των παιδιών μου; Ποια ελπίδα απομένει για επιστροφή όλων των κατοίκων στο χωριό μας σαν φύγουμε κι εμείς;... Μια φοβερή πάλη...

Ένα ξερό ψωμί κι ένα πενιχρό εισόδημα ποτισμένο με τον ιδρώτα τους, καλλιεργώντας τη μάνα γη τους, ήτανε ένα πιο ασφαλές καταφύγιο από την αβεβαιότητα της προσφυγιάς.

«Θα κάνουμε υπομονή... Ίσως σύντομα η ανατολή του ήλιου σκορπίσει τα ροδοπέταλα της και στο δικό μας χωριό...»

Η αγάπη για το τόπο τους, εμποτισμένη με την ελπίδα, υπερίσχυε προσωρινά.

Άντιστος όμως ο αγώνας. Η στήριξη μηδαμινή... Απέραντη η εσωτερική σύγκρουση και στα παι-

διά...

Κάτι περισσότερο θα ήξεραν οι γονείς τους...

Με τις σκέψεις αυτές, αντιστέκονταν κι ανασηκωνόνταν, προσμένοντας τις σχολικές αργίες για να πάνε στο χωριό τους, ν' ανταμώσουν τους γονείς τους, να δώσουν χαρά, ζωή κι ελπίδα σ' ένα χωριό βουβό, μουντό και γερασμένο...

Για να πάρουν πίσω κάποια από τα χαμένα τους...

Δεν τους πτοούσαν οι απάνθρωπες συνθήκες και χρονοβόρες διαδικασίες στα οδοφράγματα.

Τι κι αν κάποιες φορές, μετά από πολλές βδομάδες χωρίς αντάμωση, λόγω εμποδίων που έθετε το καθεστώς, αγνάντευαν τη μάνα τους από μακρινή απόσταση στα οδοφράγματα, πολλές φορές μέσα στο κρύο και τ' αγιάζι, μέσα στην κάψα του καλοκαιριού, εμποδιζόμενοι να σιμώσουν;

Τι κι αν αλληλοκοιτόντουσαν με τις ώρες από μακριά, έστω κι αν μόνο οι φιγούρες τους ξεχώριζαν;

Ξαν έπεφτε το σούρουπο, σκούπιζαν τα δάκρυα και μάζευαν τα αποκαΐδια τους, επιστρέφοντας ο καθ' ένας στον προορισμό του, μέχρι το επανιδείν...

Προσμένοντας την επανασύνδεση της οικογένειας...

Προσμένοντας την πολυπόθητη μόνιμη επιστροφή στον τόπο που γεννήθηκαν και τόσο αγάπησαν, αλλά και που τόσες θυσίες έκαναν για χάρη του...

Ας πιστωθούν τα παιδιά αυτά κι όλα τα άλλα παιδιά των εγκλωβισμένων, σημερινού μεσήλικες, με κάποια αγάπη για το χωριό τους, για την Πατρίδα τους...

Γιατί σίγουρα δεν θα μπορούσαν να είναι προδότες...

Όλα τα πιο πάνω φαίνονται βγαλμένα από ένα άσχημο, κακόγουστο παραμύθι.

Όμως ήταν τόσο αληθινά εκείνα τα πρώτα πέτρινα χρόνια της προσφυγιάς.

Έτσι ακριβώς τα έζησα κι εγώ...

Αρκετά χρόνια μετά, ήρθε, για μερικά νεότερα παιδιά, η κάποια αναγνώριση από την Πολιτεία.

Πολύ ελάχιστη, σε σύγκριση με την προσφορά και τις θυσίες των παιδιών.

Χωρίς ποτέ ν' αναπληρωθούν τα κενά μέσα τους...

Χωρίς ποτέ να επουλωθούν, οι ανεξίτηλα χαραγμένες στην ψυχή τους πληγές...

www.cytanet.com.cy
8 0 0 0 8 0 8 0

Ειδικές τιμές για φοιτητές!

Διεύρυνε τον κόσμο σου!
Ευρυζωνικές συνδέσεις στο
διαδίκτυο από την Cytanet.

 cytanet

Όλος ο κόσμος δικός σου!